

Keski-Suomen Aikajana I/2023

Katsaus Keski-Suomen elinkeinoelämän kehitykseen

Yhteenvedo vuodel 2022 loppuun ulottuvista tiedoista

- Vuonna 2022 Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 10,8 % edellisvuodesta. Koko maassa yllettiin 15,7 %:n kasvuun. Kasvu jatkui vahvana toista vuotta peräkkäin, mutta hiipui vuoden loppua kohden. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen heijastevaikutukset mm. energiamarkkinoihin sekä nopea inflaatiouauhti heikensivät niin kuluttajien kuin yrittäjienkin luottamusta.
- Kaikille päätoimialoille Keski-Suomessa kirjattiin liikevaihdon kasvua vuonna 2022, mutta vain rakentamisen alan kasvu ylitti niukasti koko maan kasvuvauhdin. Teollisuudessa ylettiin 12,1 %:n kasvuun, joka jäi kuitenkin lähes puoleen koko maan kasvusta. Teollisuuden liikevaihdon kasvun veturina oli metsäteollisuus. Rakentamisen alalla vuosikasvu oli 11,3 %. Kasvu kertyi vuoden kolmelta ensimmäiseltä neljännekseltä, kun viimeisellä neljänneksellä kasvu hidastui ennakoiden samalla heikompia aikoja.
- Keski-Suomessa yksityisissä palveluissa liikevaihdon kasvu oli 8,0 % vuonna 2022. Mm. hyvän voinnin klusteri (sis. majoituspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminnan, urheilutoiminnan sekä huvi- ja virkistyspalvelut) kiihdytti 23,7 %:n kasvuun ja KIBS-alat kasvoivat 6,4 %. Kaupan alalle liikevaihdon kasvua kertyi 4,9 %. Hintojen ja korkojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja luottamusta talouteen, minkä takia kulutuksen ennakoitaan vähenevän. Vuoden viimeisellä neljänneksellä tämä näkyi vasta hienoisena kasvun hidastumisena yksityisissä palveluissa.
- Keski-Suomen vienti on ollut ahdingossa viime vuosina. Vuodelle 2022 kirjattiin jo reipasta 8,0 %:n kasvua, mikä jäi kuitenkin kolmannekseen koko maan vientiliikevaihdon kasvusta. Erityisen heikkoa kasvu oli vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Metsäteollisuuden vientiliikevaihto kasvoi vuonna 2022 vahvasti heikkojen vuosien jälkeen. Teknologiateollisuuden vientiin kirjattiin puolestaan laskua pitkään jatkuneen tasaisen kasvun jälkeen. Suomen vienti kärsii talouden hiipumisesta tärkeillä vientimarkkinoilla.
- Seuduittain tarkasteltuna Äänekoskella yritysten liikevaihdon kasvu 18,1 % vuonna 2022 ylitti ainoana seutuna koko maan kasvun. Jämsässä Kaipolan tehtaan myötä menetettyä liikevaihtoa kurottiin kiinni 13,8 %:n kasvulla. Lähes kaikilla seuduilla talouden hiipuminen vuoden lopulla heijastui liikevaihtoissa.
- Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärän vuonna 2020 alkanut kasvu Keski-Suomessa jatkui edelleen vuonna 2022. Koko maassa henkilöstömäärän kehitys on ollut vaimeampaa. Heikentynyt talouskehitys heijastuu työmarkkinoille viiveellä. Vaikutusta lieventää työvoimapula ja tarve pitää kiinni työntekijöistä.

KESKI-SUOMEN LIITTO

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

JYVÄSKYLÄ

ÄÄNEKOSKI

KEULINK

Saarijärvi

Witas Oy

Karstulanseutu.
Kehittämisyritys

JÄMSÄ

Yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Keski-Suomessa vuosina 2007-2022

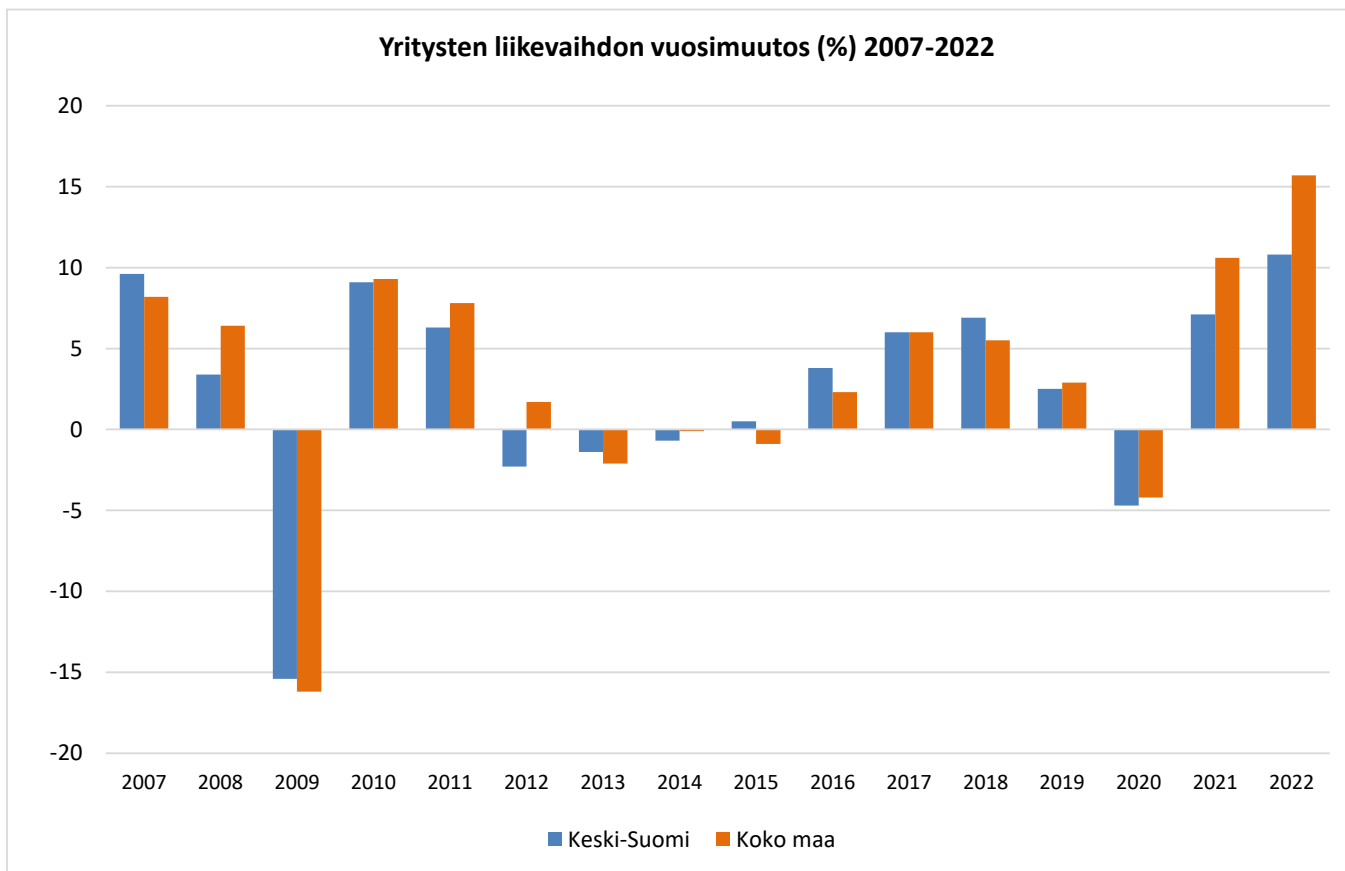
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto

Yritysten liikevaihdot kasvoivat vuonna 2022 Keski-Suomessa 11 % ja koko maassa 16 % edellisvuodesta. Kasvu vahvistui vuoden edetessä, kunnes notkahti vuoden viimeisellä neljänneksellä.

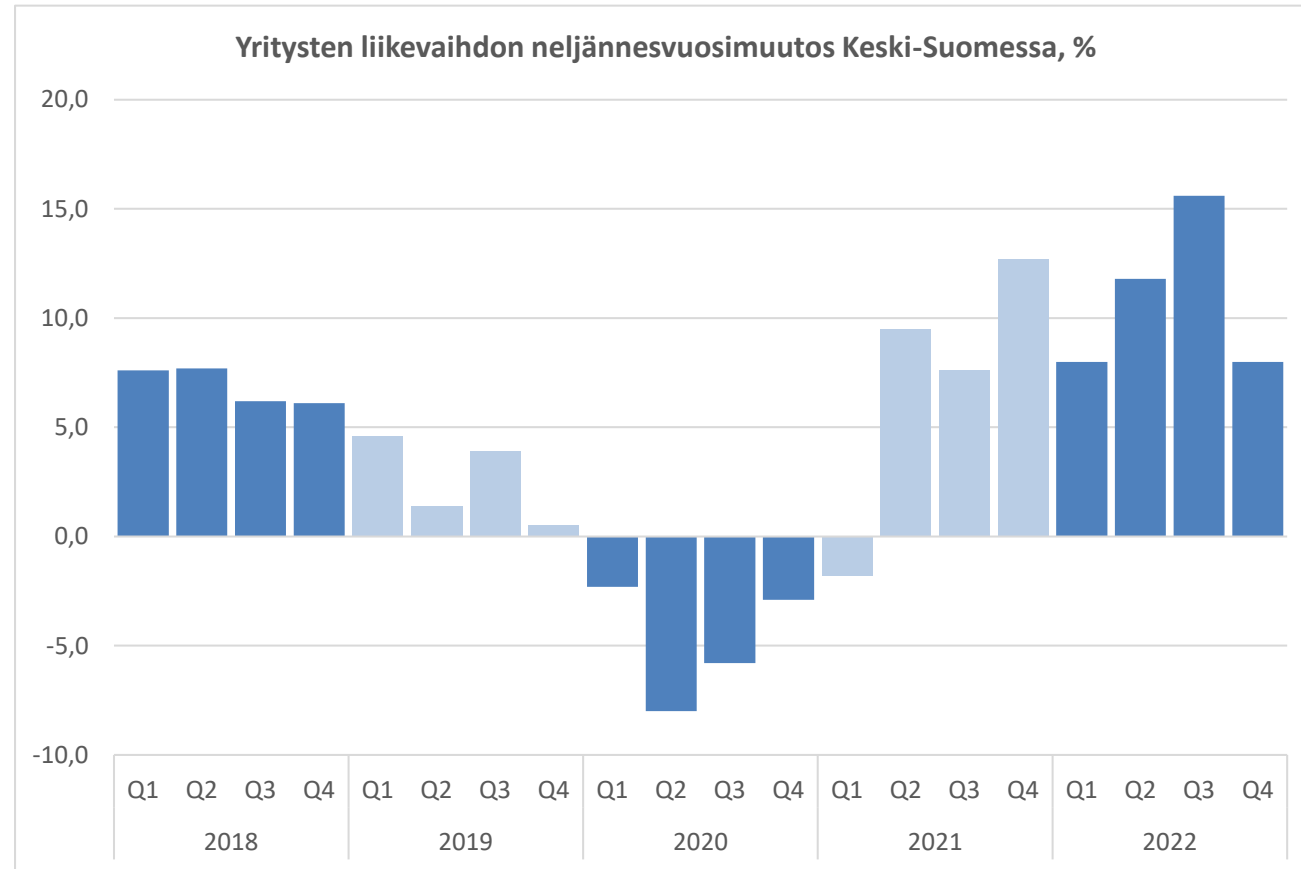
Keski-Suomessa liikevaihdon kasvu jäi jälkeen koko maan vauhdista kaikilla päätoimialoilla rakentamisen alaa lukuun ottamatta.

Kohonnut inflaatio, korkojen nousu, matala kuluttajaluottamus, ulkomaankaupan hidastuminen ja yleinen epävarmuus heikentävät taloutta. Suomen talouteen ennustetaan lievää taantumaa vuonna 2023.

Vuosimuutos	Keski-Suomi	Koko maa
2020	-4,7	-4,2
2021	7,1	10,6
2022	10,8	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

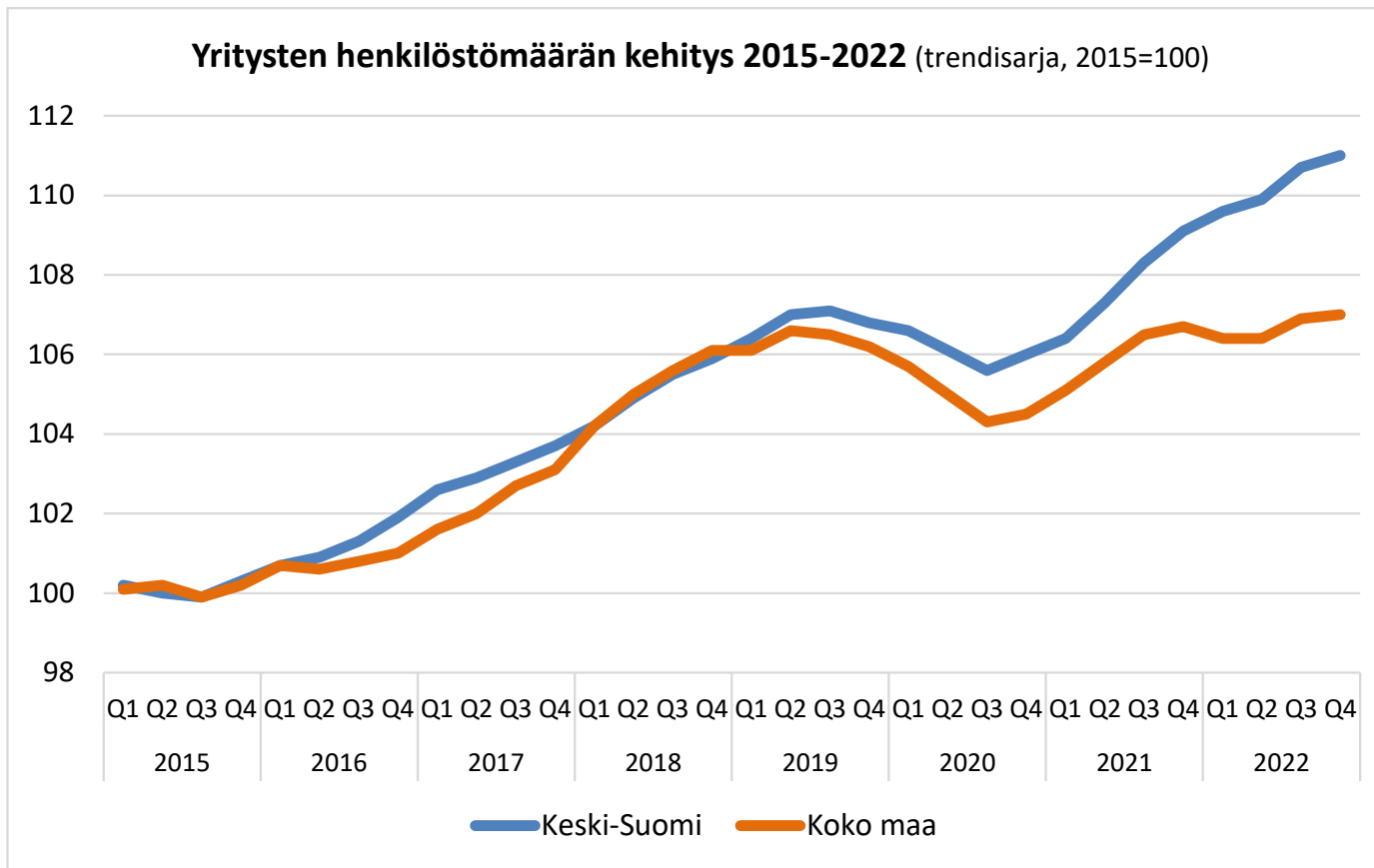
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten henkilöstömäärä

Yritysten henkilöstömäärän vuoden 2020 lopulla alkanut kasvu Keski-Suomessa jatkui edelleen vuonna 2022. Koko maassa henkilöstömäärän kehitys on ollut vaimeampaa.

Talouden heikentynyt kehitys heijastuu työmarkkinoille viiveellä. Vaikutusta lieventää työvoimapula ja tarve pitää kiinni työntekijöistä.

HUOM. Henkilöstömäärän laskennassa on tehty muutos vuosien 2021 ja 2022 välillä. Laskennassa on siirrytty uuteen menetelmään uutta tulorekisterin aineistoa käyttäen. Tämän johdosta vuosien 2022 ja 2021 välillä on aikasarjakatkos, jonka suuruuden vaikutus on toimialakohtainen.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Toimialojen liikevaihdon kehitys Keski-Suomessa vuosina 2007-2022

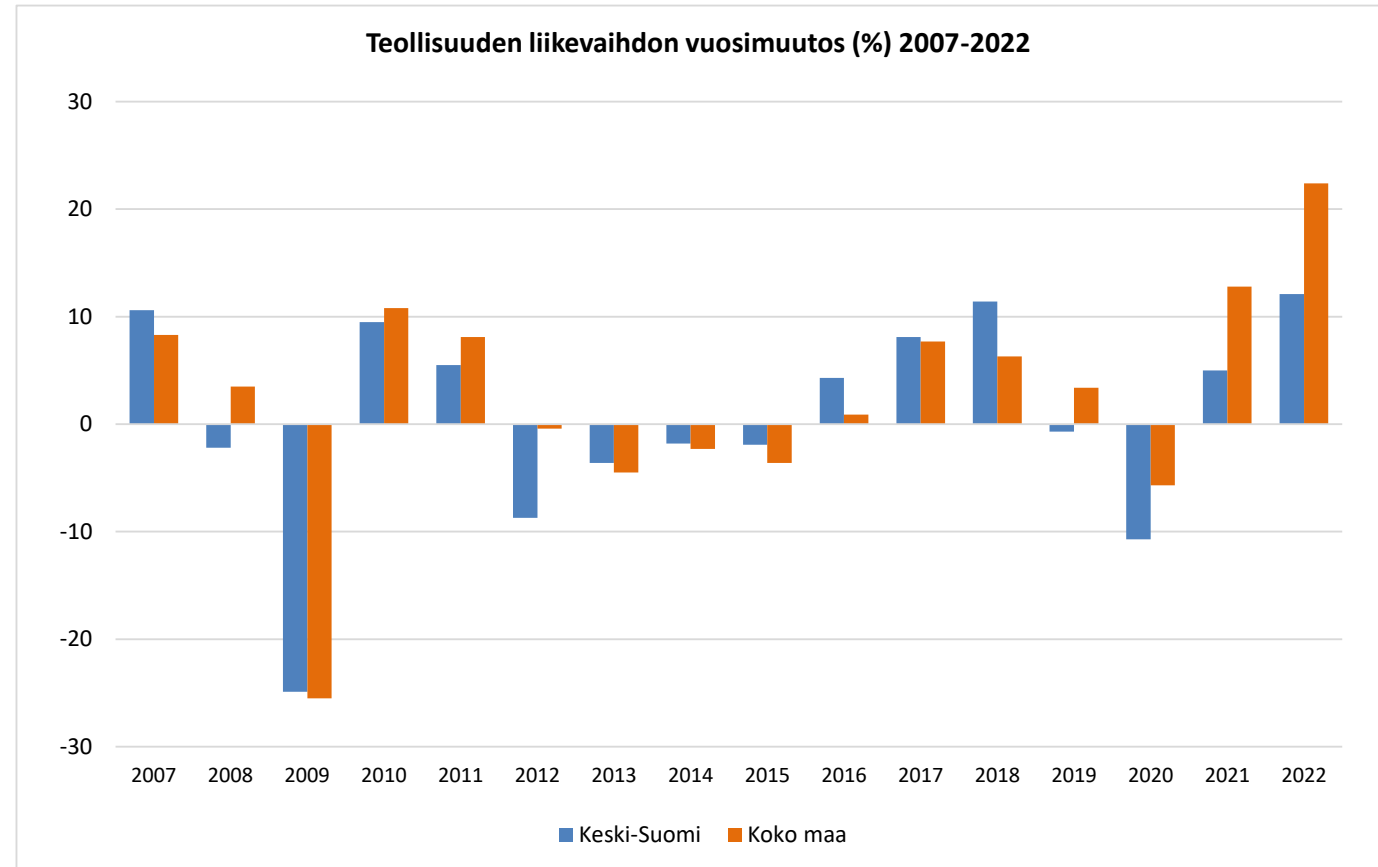
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Teollisuuden liikevaihto

Laskuvuosien 2019 ja 2020 jälkeen teollisuusyritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut Keski-Suomessa. Kasvu on kuitenkin jäänyt noin puoleen koko maan kasvuvauhdista.

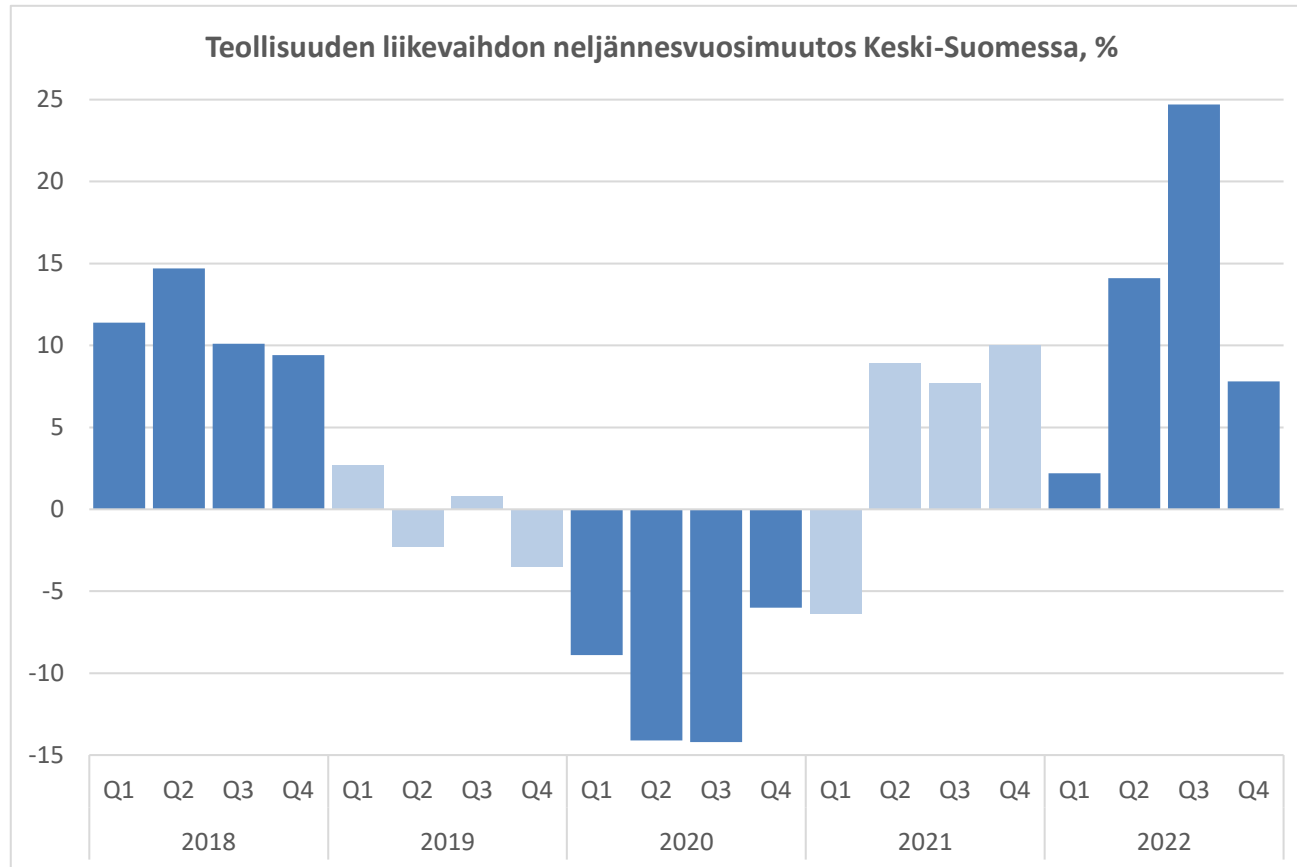
Teollisuuden liikevaihdon kasvuhuippu koettiin vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä, jolloin Keski-Suomeen kirjattiin lähes 25 % kasvua edellisvuodesta.

Talouden hiipuminen alkoi kuitenkin heijastua teollisuuteen loppuvuonna ja näkymät synkkenivät. Teollisuuden tilauksissa näkyi myös vähenemistä.

Vuosimuutos	Keski-Suomi	Koko maa
2020	-10,7	-5,7
2021	5,0	12,8
2022	12,1	22,4

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

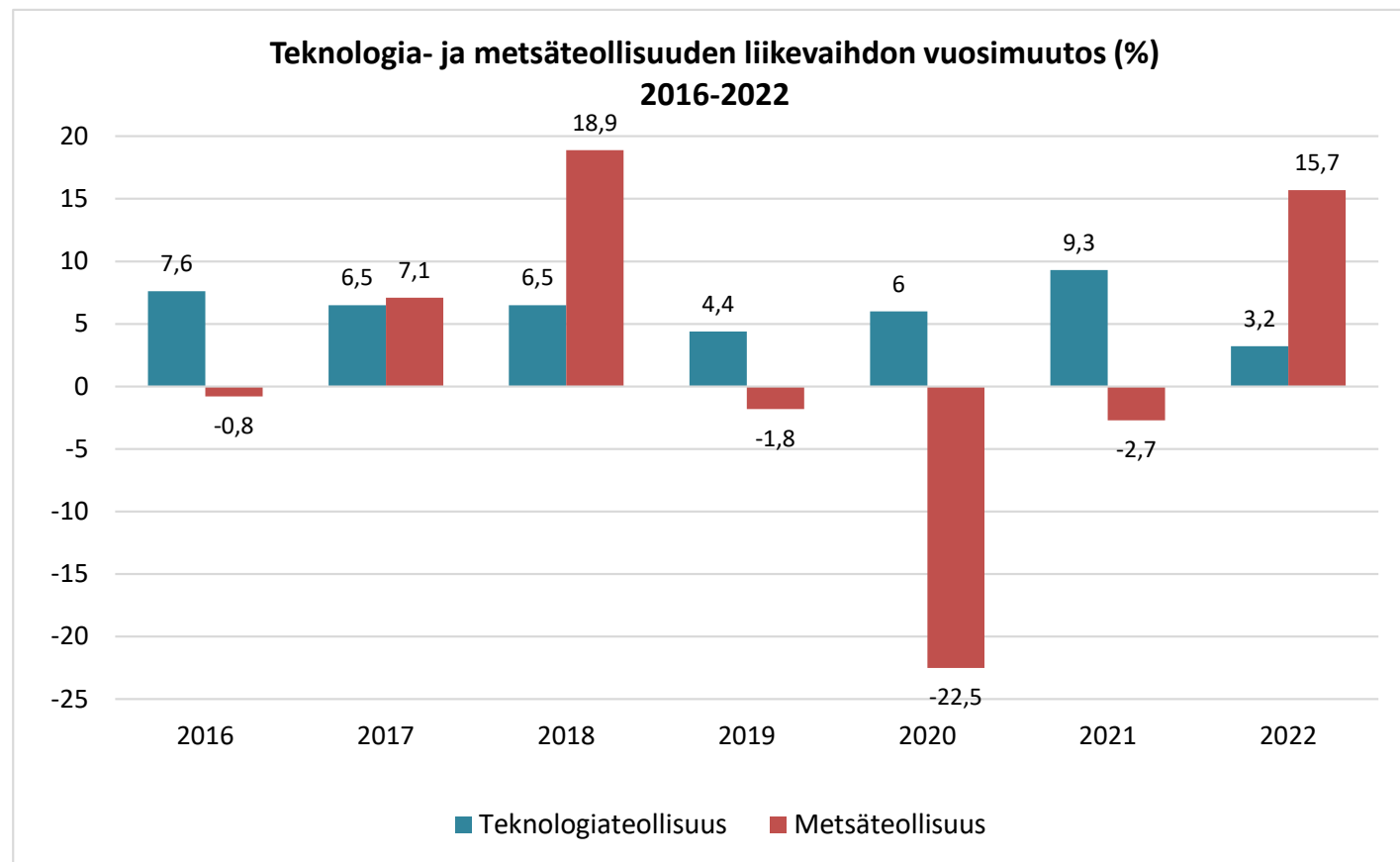

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Teknologia- ja metsäteollisuuden liikevaihto

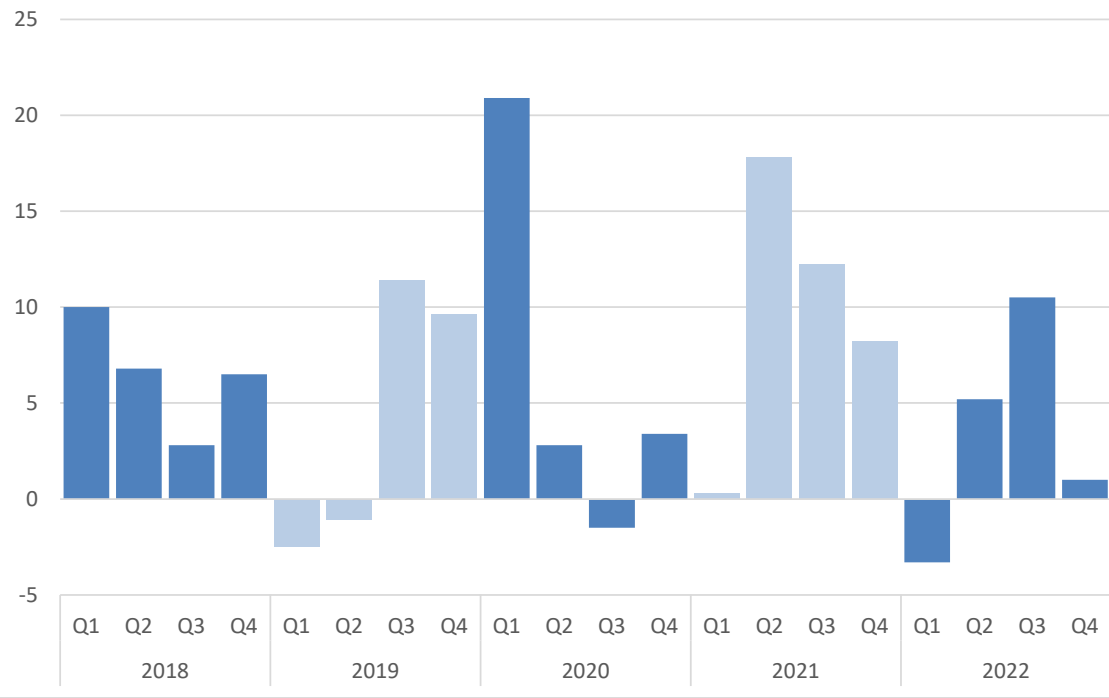
Keski-Suomen metsäteollisuus teki kasvuloikan vuonna 2022, kun liikevaihto kasvoi 16 % edellisvuodesta. Suurten metsäyhtiöiden UPM:n ja MetsäGroupin raportoinnin mukaan liiketoiminta oli erityisen tuloksellista vuoden kolmannella neljänneksellä.

Teknoliateollisuudessa liikevaihto kehittyi edellisvuosia vaisummin. Vuoden viimeisen neljänneksen kasvu oli lähes olematonta. Kasvun hiipuminen maailmalla ja euroalueen vaisu kehitys vaikuttavat teknoliateollisuuden ja Suomen vientinäkyymiin. Heikentymisestä kertovat myös tilauskertymien vaatimattomampi kasvu.

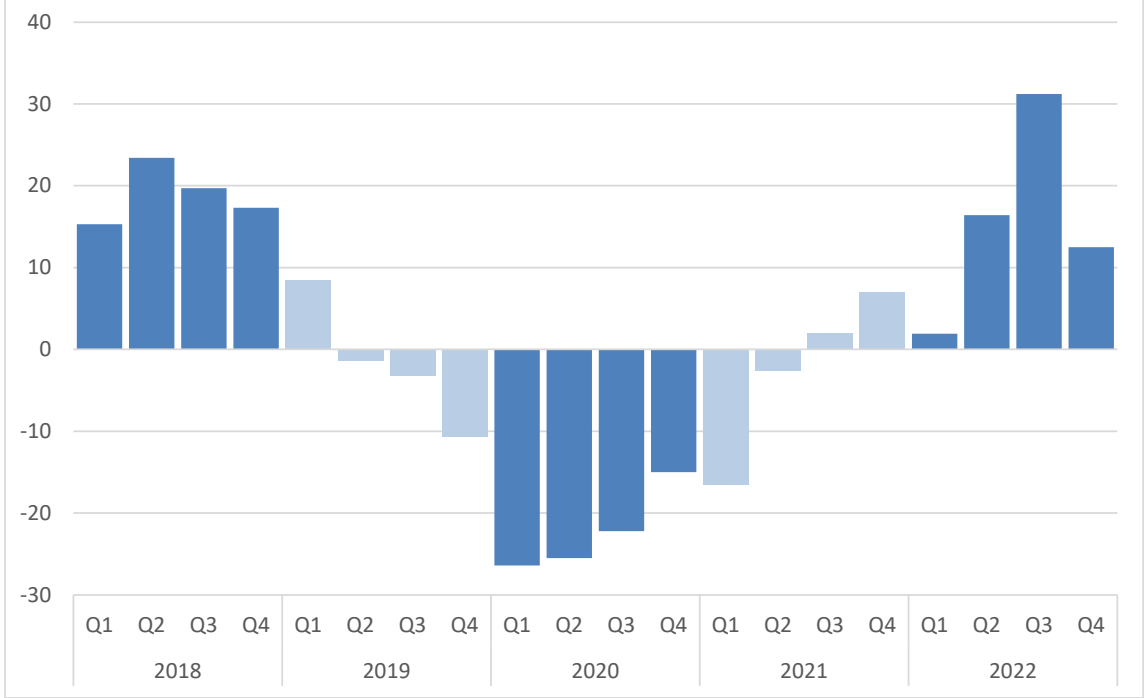

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teknoliateollisuuden liikevaihdon neljännesvuosimuutos Keski-Suomessa, %

Metsäteollisuuden liikevaihdon neljännesvuosimuutos Keski-Suomessa, %

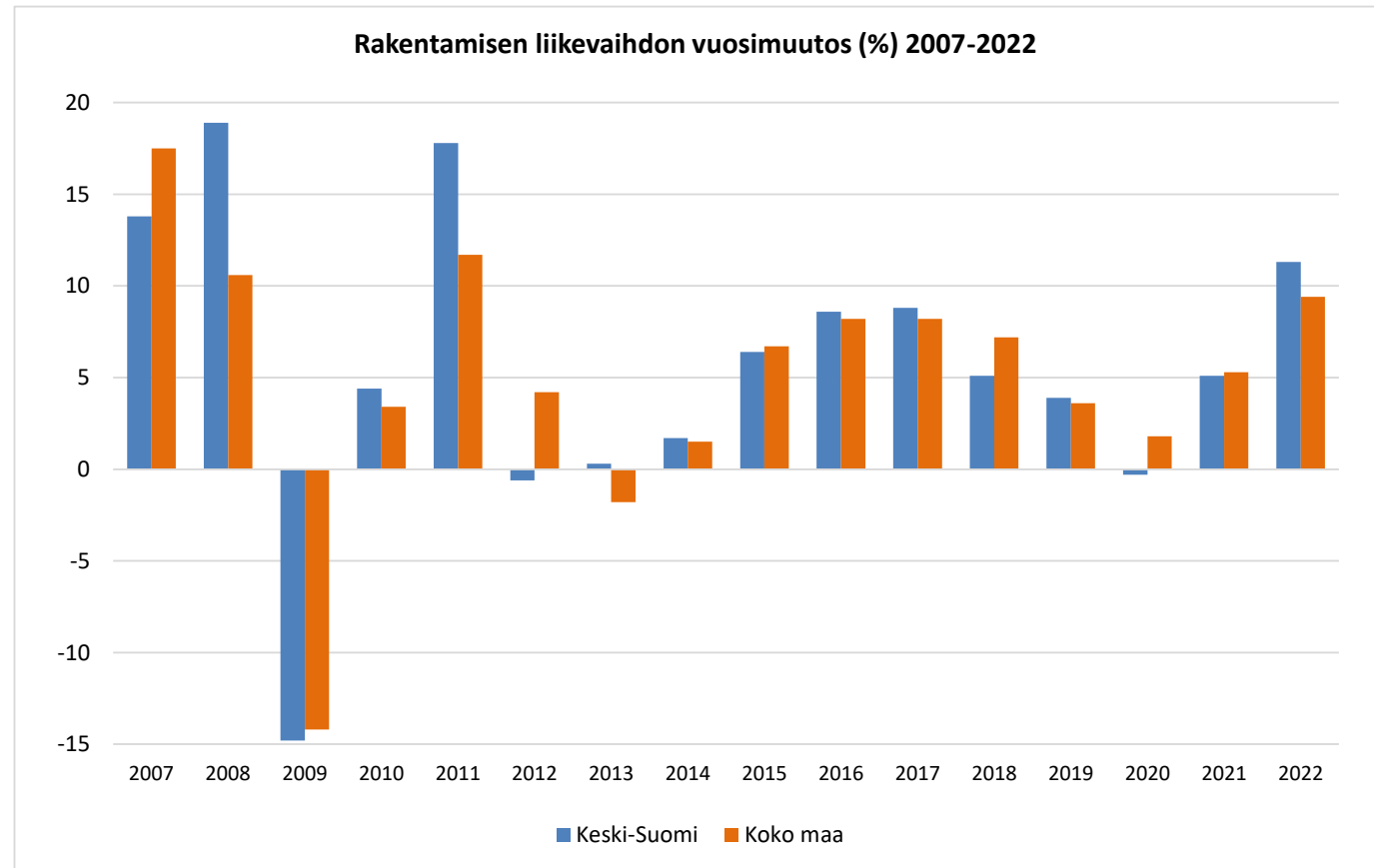
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Rakentamisen alan liikevaihto

Rakentamisen alan liikevaihdon kasvu (11 %) Keski-Suomessa ylitti ainoana päätoimialana koko maan (9 %) kasvun vuonna 2022. Reipas kasvu kuitenkin hyyyti vuoden viimeisellä neljänneksellä. Rakennusalan yleiskuva on synkentyne ja odotukset ovat heikentyneet selvästi.

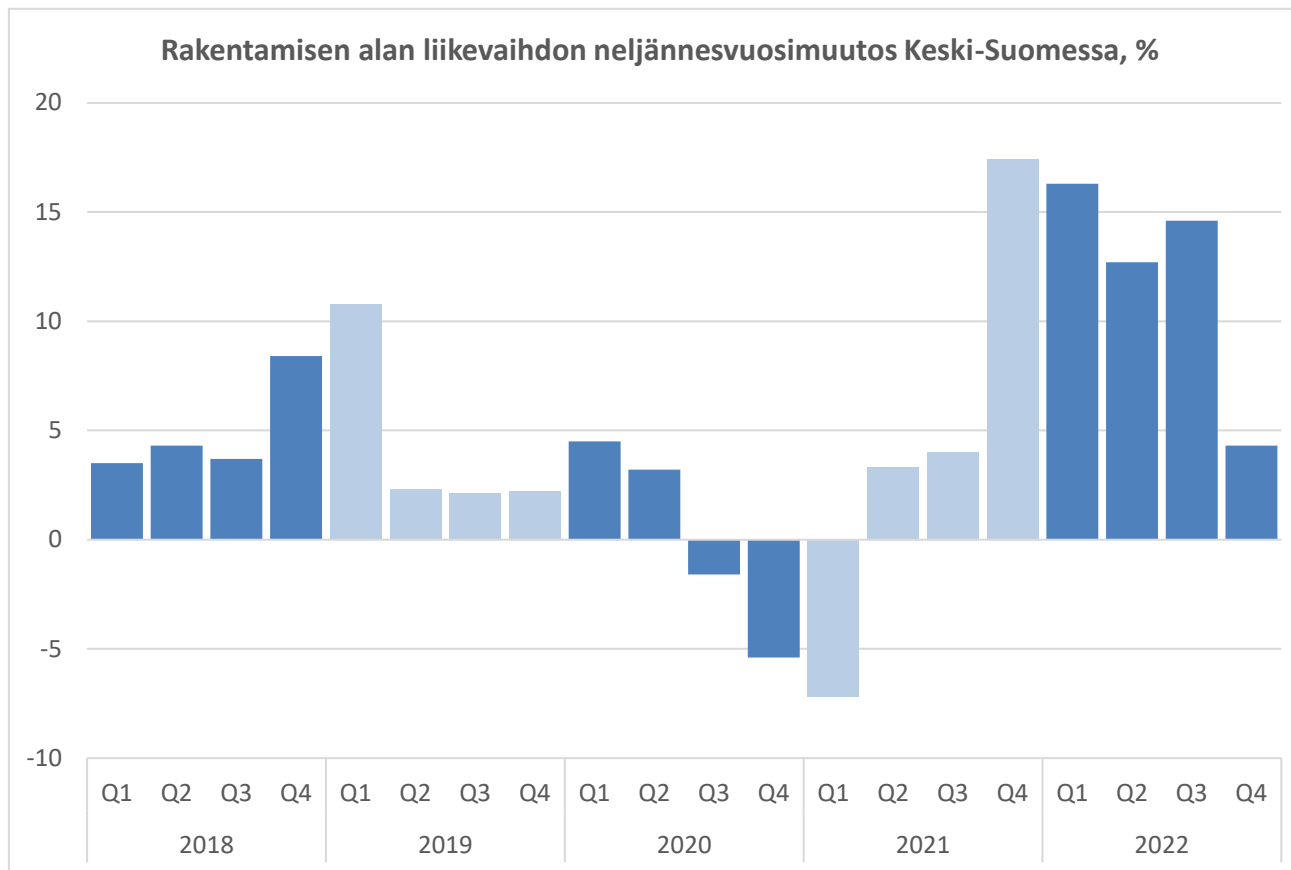
Asuinrakentaminen on notkahtanut. Korkeiden noustessa kotitalouksien ja asuntosijoittajien lainanottohalut ovat vähentyneet.

Rakentaminen elpyy vähittäin, mutta nopeaa käännettä ei ole luvassa. Kasvua ennakoitaan mm. vihreän siirtymän investoinneista ja korjausrakentamisesta.

Vuosimuutos	Keski-Suomi	Koko maa
2020	-0,3	1,8
2021	5,1	5,3
2022	11,3	9,4

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

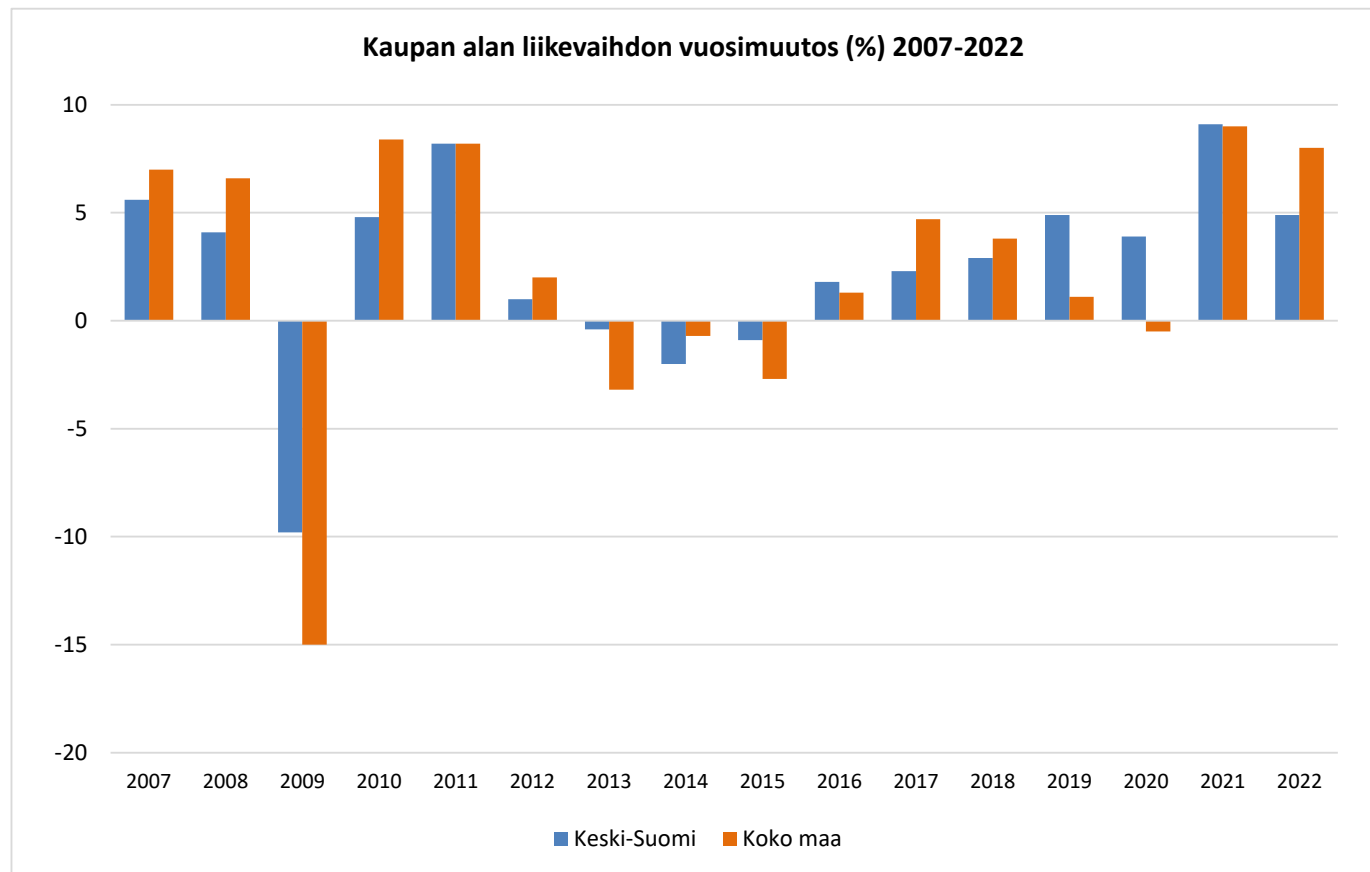
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto

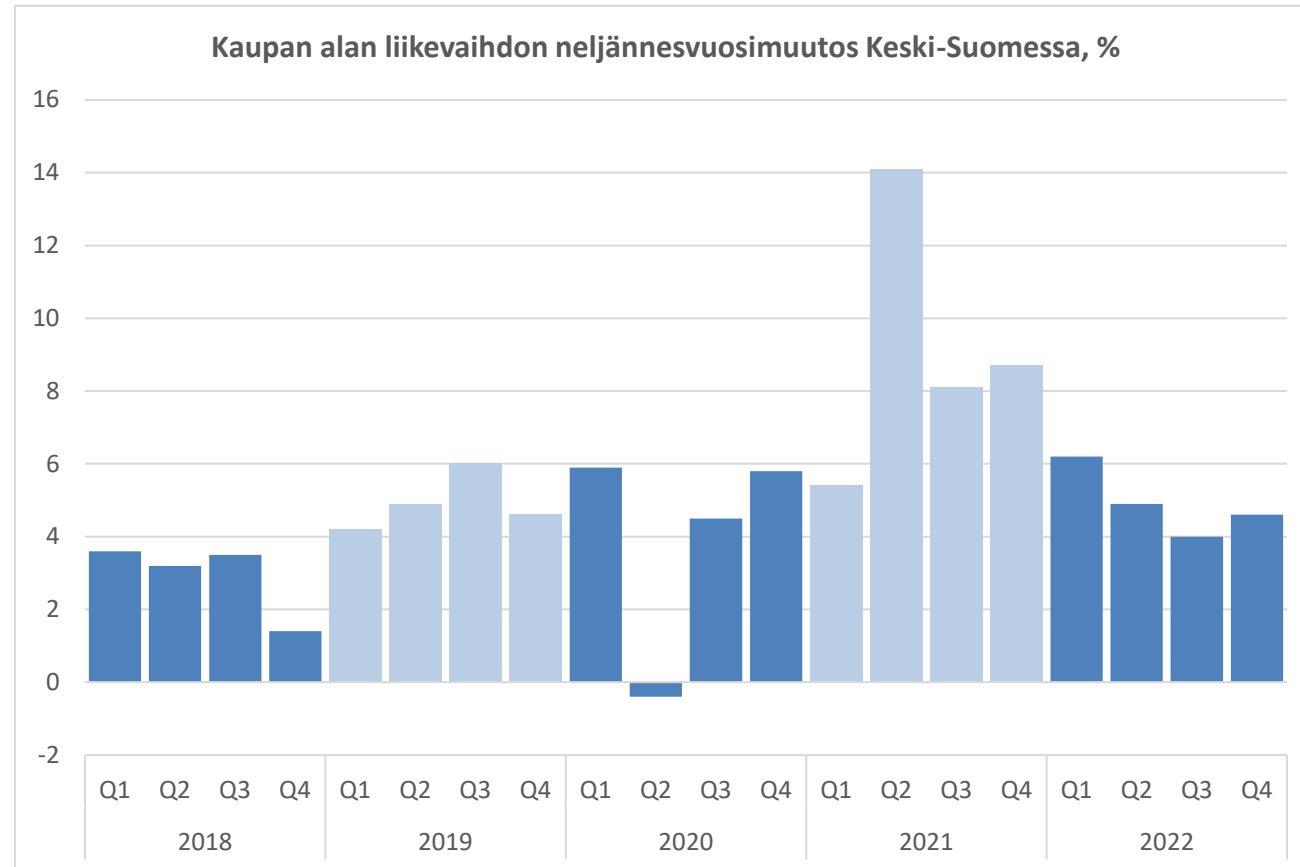
Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto on kasvanut Keski-Suomessa yhtäjaksoisesti vuodesta 2016. Vuonna 2022 kasvua kertyi 5 % vahvasta edellisvuodesta. Kasvu jäi hieman koko maan tahdista. Muista päätoimialoista poiketen kaupan alalla vuoden viimeisen neljänneksen kasvu ei eronnut edellisistä.

Liikevaihdon kehityksessä heijastuvat kohonneet hinnat ja toisaalta kuluttajien ostokäyttäytymisen muutokset.

Vuosimuutos	Keski-Suomi	Koko maa
2020	3,9	-0,5
2021	9,1	9,0
2022	4,9	8,0

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

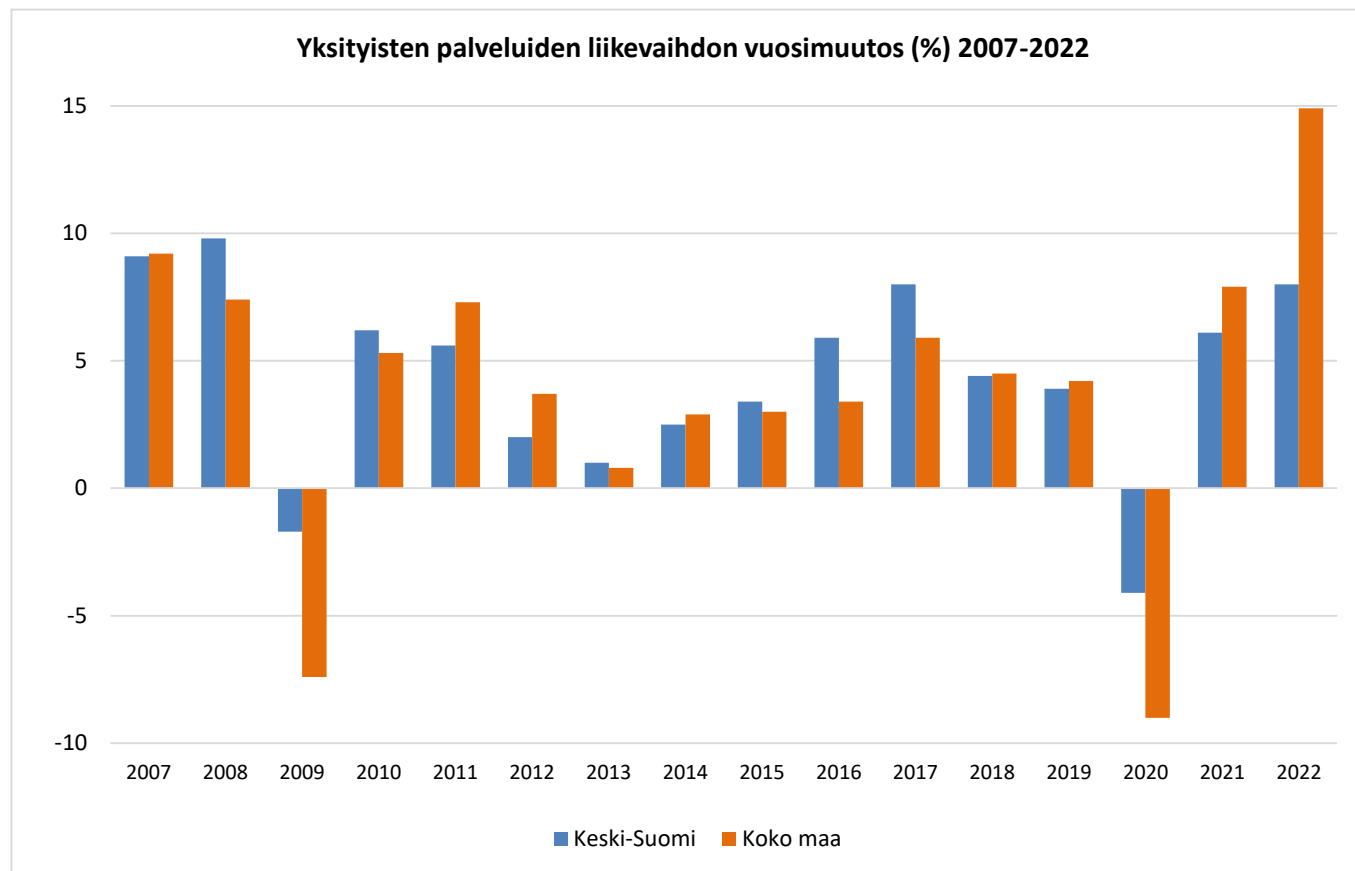
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yksityisten palvelualojen liikevaihto

Koronapandemian kurittamilla palvelualoilla liikevaihdon kasvu jatkui vuonna 2022, 8 % edellisvuodesta. Mm. Keski-Suomen hyvän voinnin klusteri (sis. majoituspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminnan, urheilutoiminnan sekä huvi- ja virkistyspalvelut) kiihdytti 23,7 %:n kasvuun ja KIBS-alat kasvoivat 6,4 %. Matkailun alan kehitystä on tukenut ulkomaisten matkailijoiden asteittainen paluu korona-ajan jälkeen sekä vilkas kotimaan matkailu.

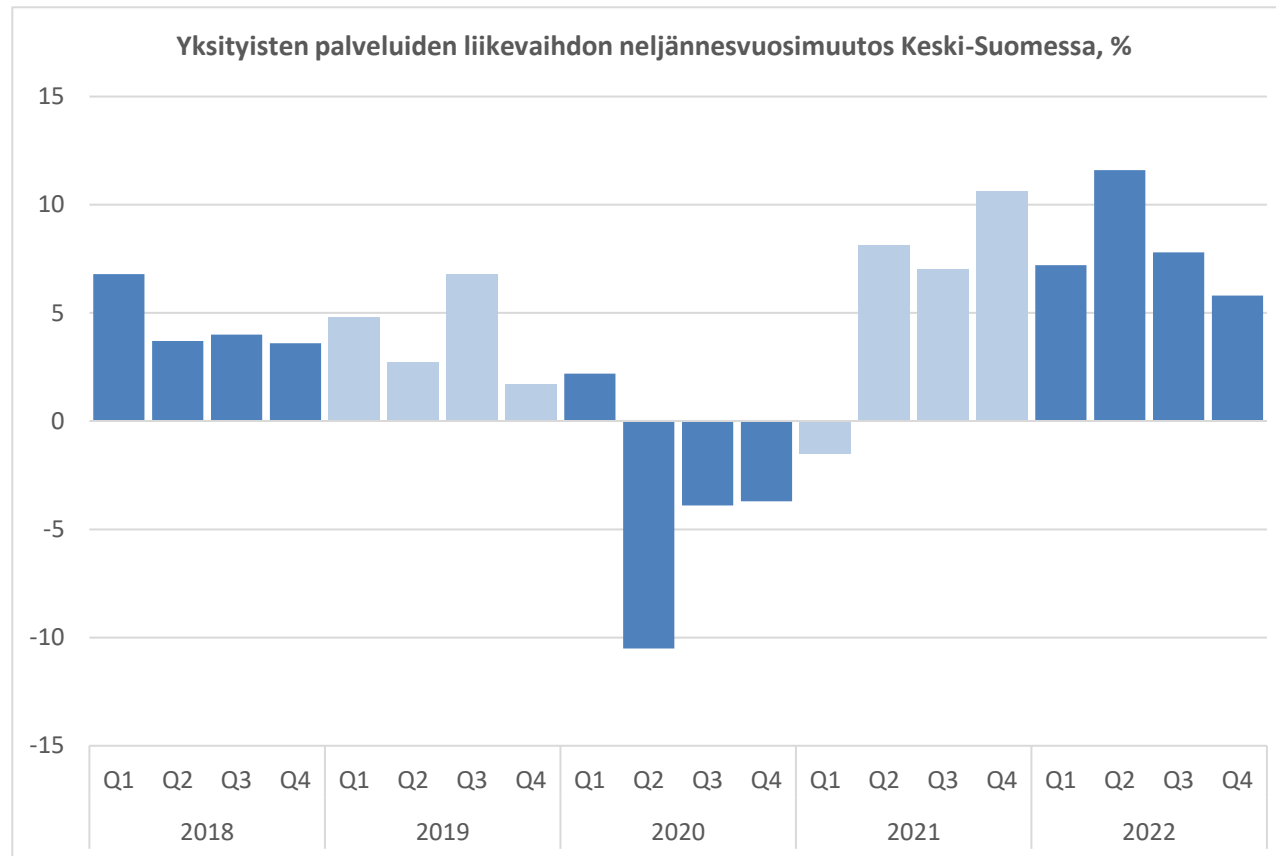
Hintojen ja korkojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja luottamusta talouteen, minkä takia kulutuksen ennakoitaan vähenevän. Tämä heijastui vasta hienokseltaan palvelualojen kokonaiskehitykseen Keski-Suomessa. Vaikutusta ovat osaltaan pehmentäneet korona-ajalta kertyneet säästöt ja suotuisa työllisyyskehitys.

Vuosimuutos	Keski-Suomi	Koko maa
2020	-4,1	-9,0
2021	6,1	7,9
2022	8,0	14,9

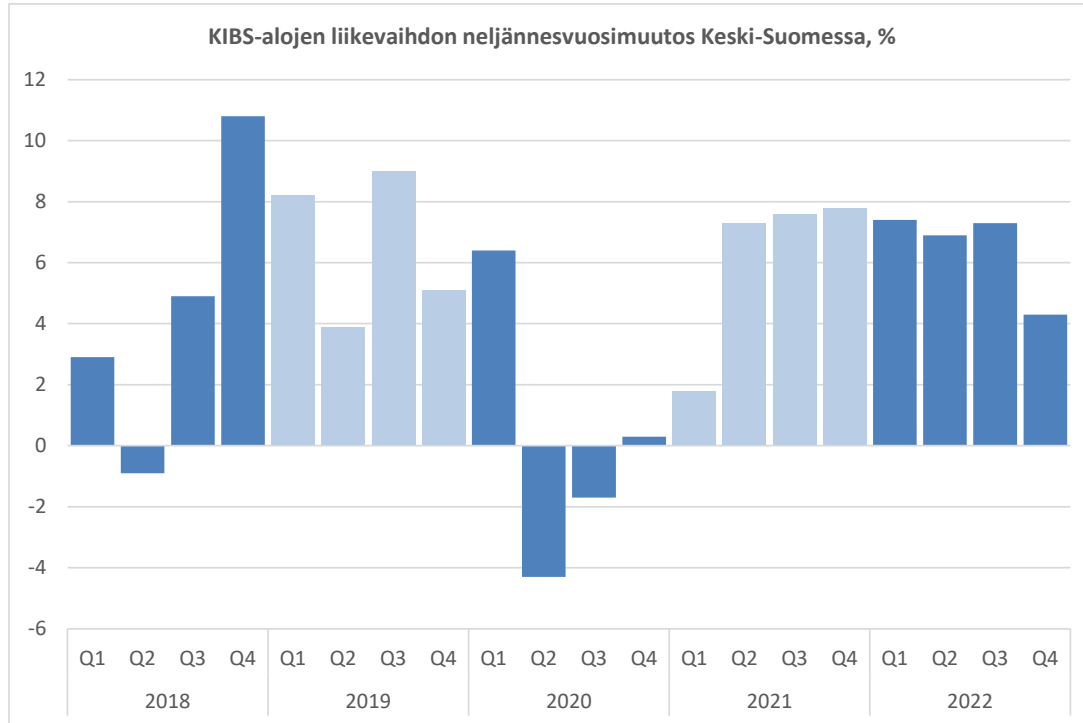

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yksityisiin palveluihin sisältyy Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta; Informaatio ja viestintä; Kiinteistöala; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta; Taiteet, viihde ja virkistys; sekä Muu palvelutoiminta.

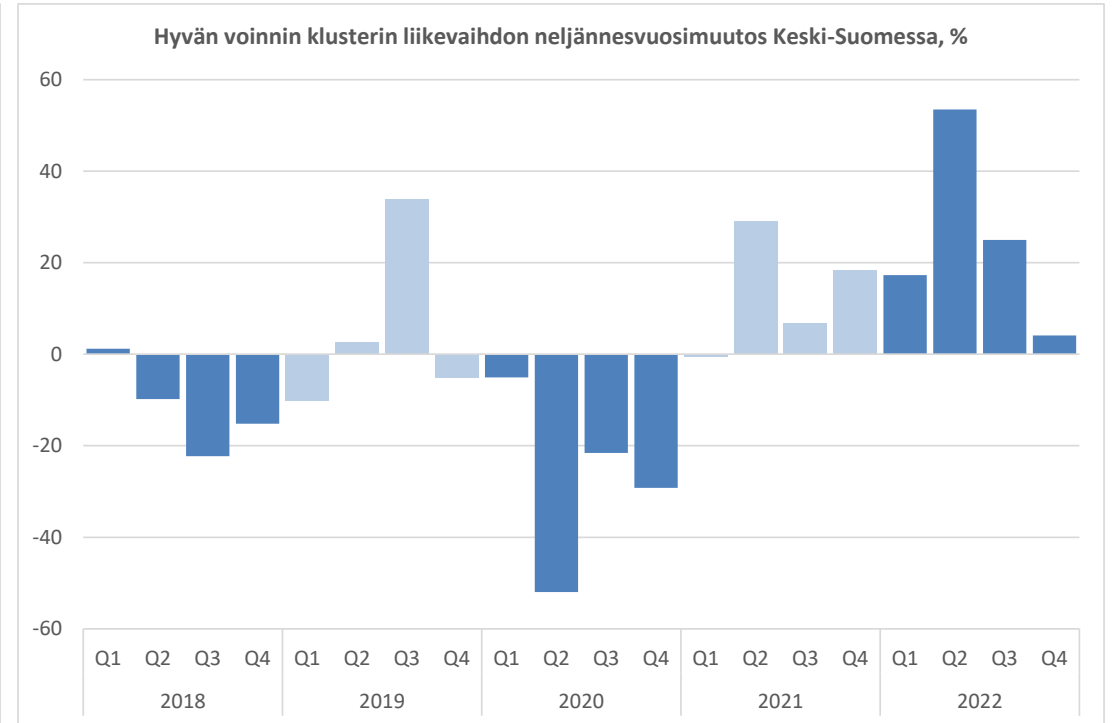

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

KIBS-klusteriin sisältyvät Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta; Tietopalvelutoiminta; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä Työllistämistoiminta.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Hyvän voinnin klusteri sisältää majoituspalvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminnan, urheilutoiminnan sekä huvi- ja virkistyspalvelut.

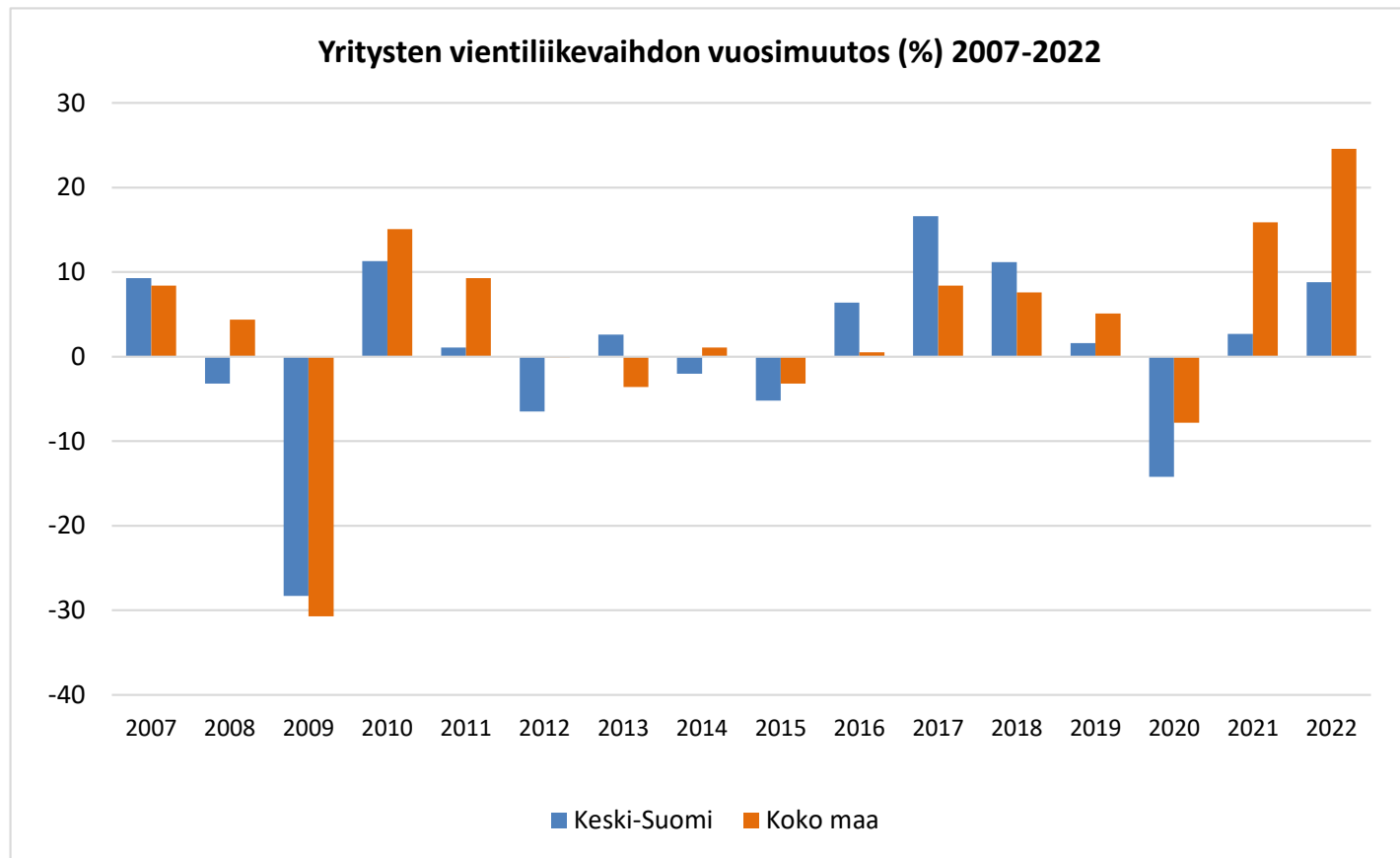
Viennin kehitys Keski-Suomessa vuosina 2007-2022

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Vientiliikevaihto

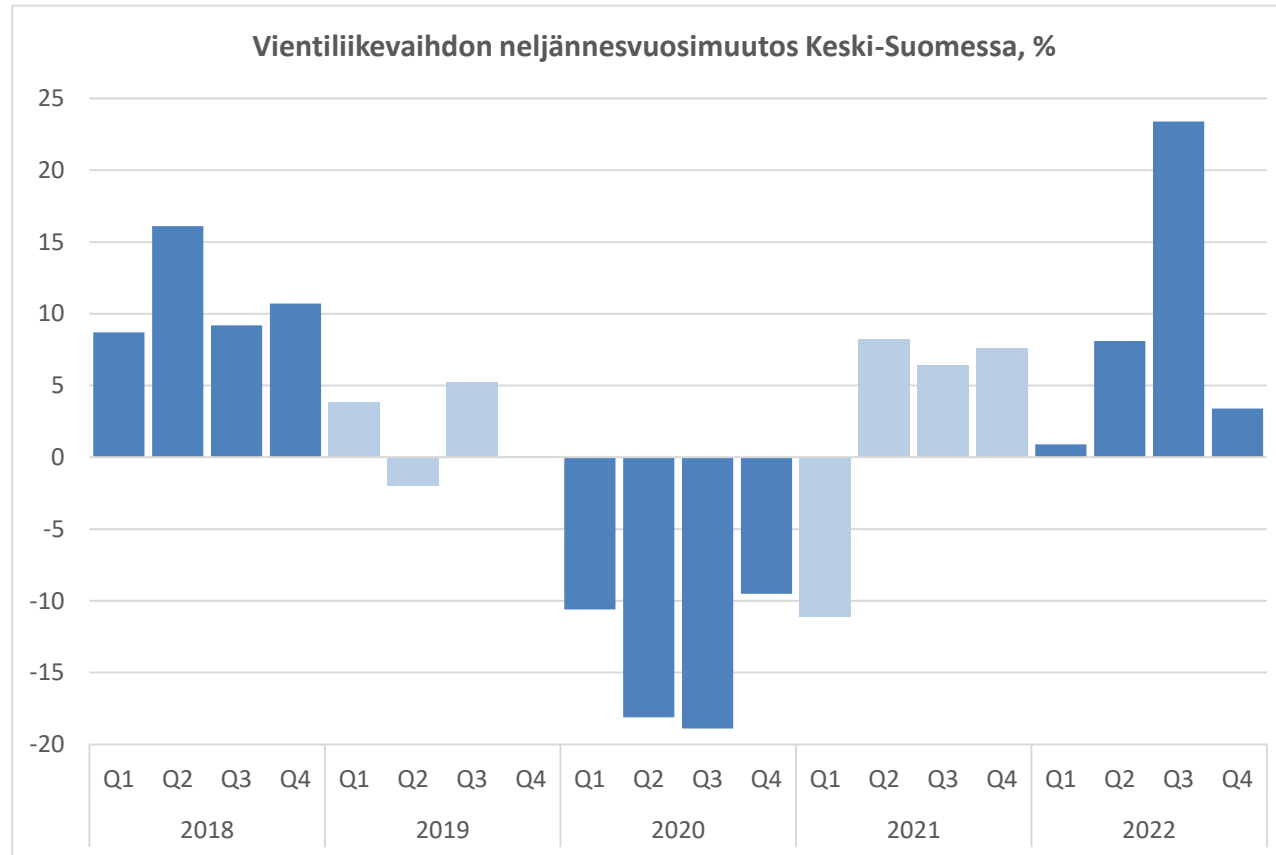
Keski-Suomen vienti on ollut ahdingossa eikä kasvu myöskään vuonna 2022 yltänyt lähellekään koko maan kasvulukuja. Erityisen heikkoa kasvu oli vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Kansainvälisen talouden haasteet ja talouden hiipuminen Suomen tärkeillä vientimarkkinoilla vaimentaa viennin kasvua - ennusteiden mukaan kuitenkin vain lyhytaikaisesti.

Vuosi	Keski-Suomi	Koko maa
2020	-14,2	-7,8
2021	2,7	15,9
2022	8,8	24,6

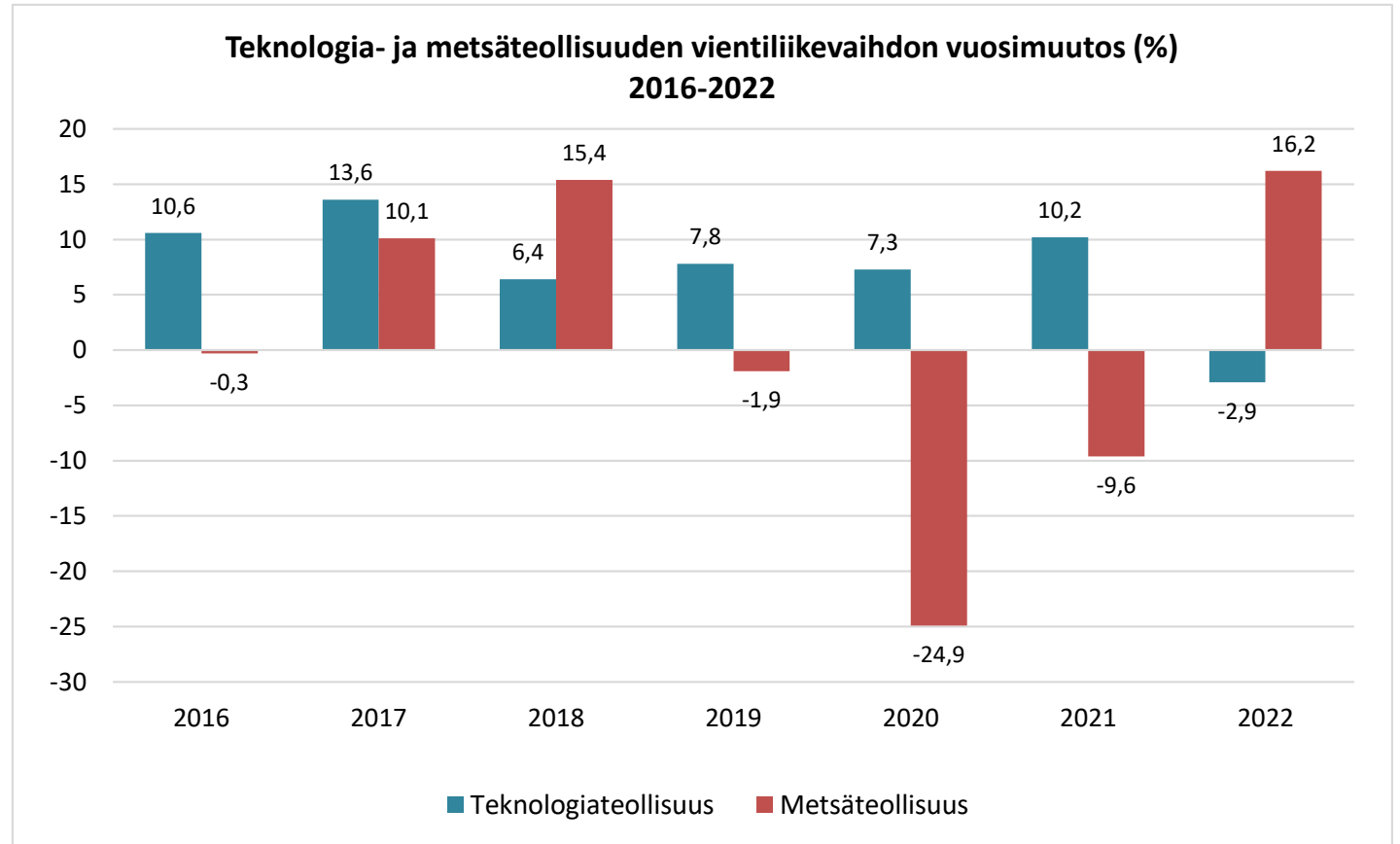
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Teknologia- ja metsäteollisuuden vienti

Keski-Suomen suurimmista vientialoista metsäteollisuuden vientiliikevaihto kasvoi vuonna 2022 vahvasti heikkojen vuosien jälkeen. Teknologiateollisuuden vientiin kirjattiin puolestaan laskuvuosi, joka seurasi pitkään jatkunutta tasaista kasvua.

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

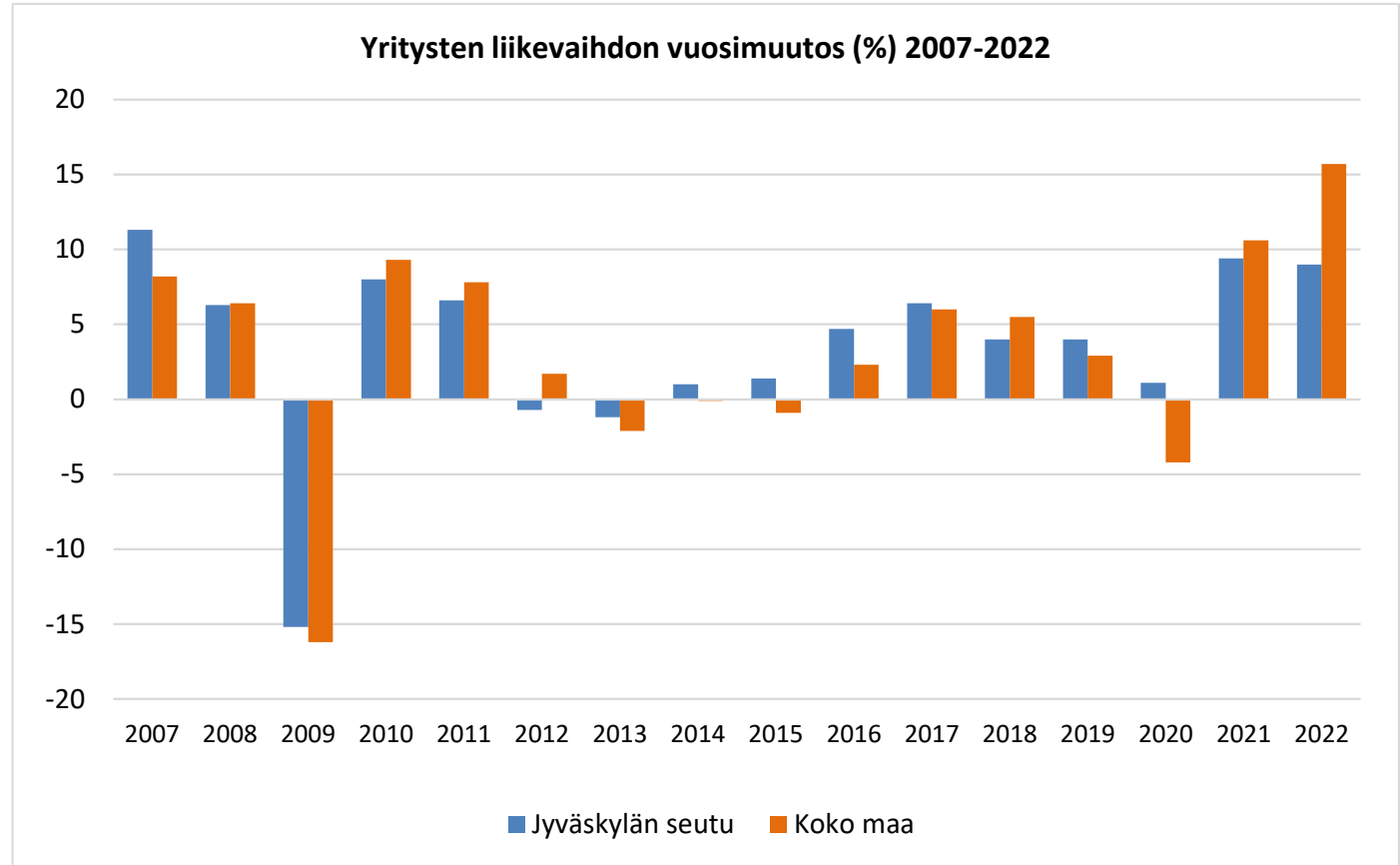
Yritysten liikevaihdon kehitys seuduilla vuosina 2007-2022

Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Jyväskylän seudulla

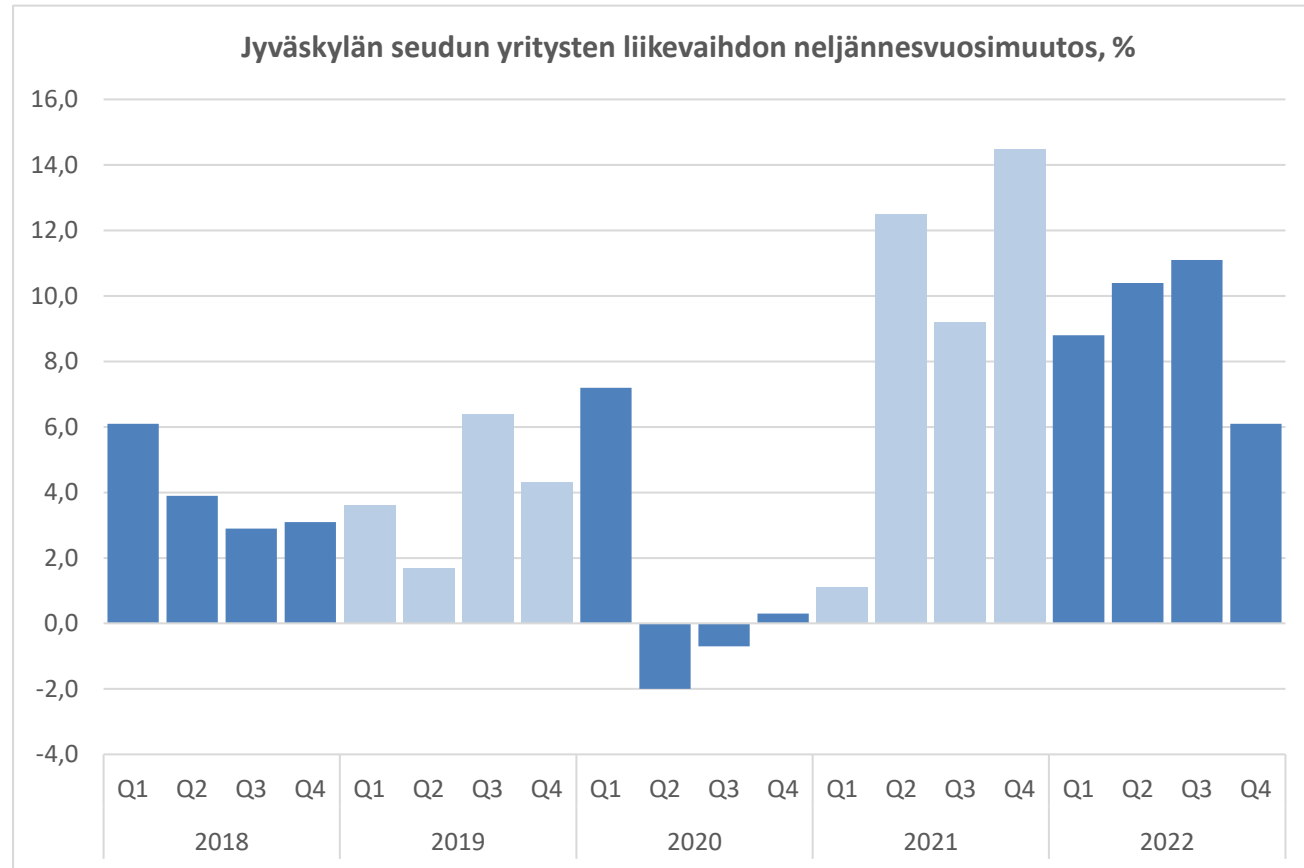
Jyväskylän seudulla yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut vuodesta 2014. Koronavuosi 2020 maltillisti kasvua, mutta vuosina 2021 ja 2022 seudulla yllettiin 9 %:n kasvuun.

Teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla kasvu hiipui selvästi vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä, kun taas kaupan alalla ja yksityisissä palveluissa liikevaihdon kasvu jatkui tasaisena.

Vuosimuutos	Jyväskylän seutu	Koko maa
2020	1,1	-4,2
2021	9,4	10,6
2022	9,0	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

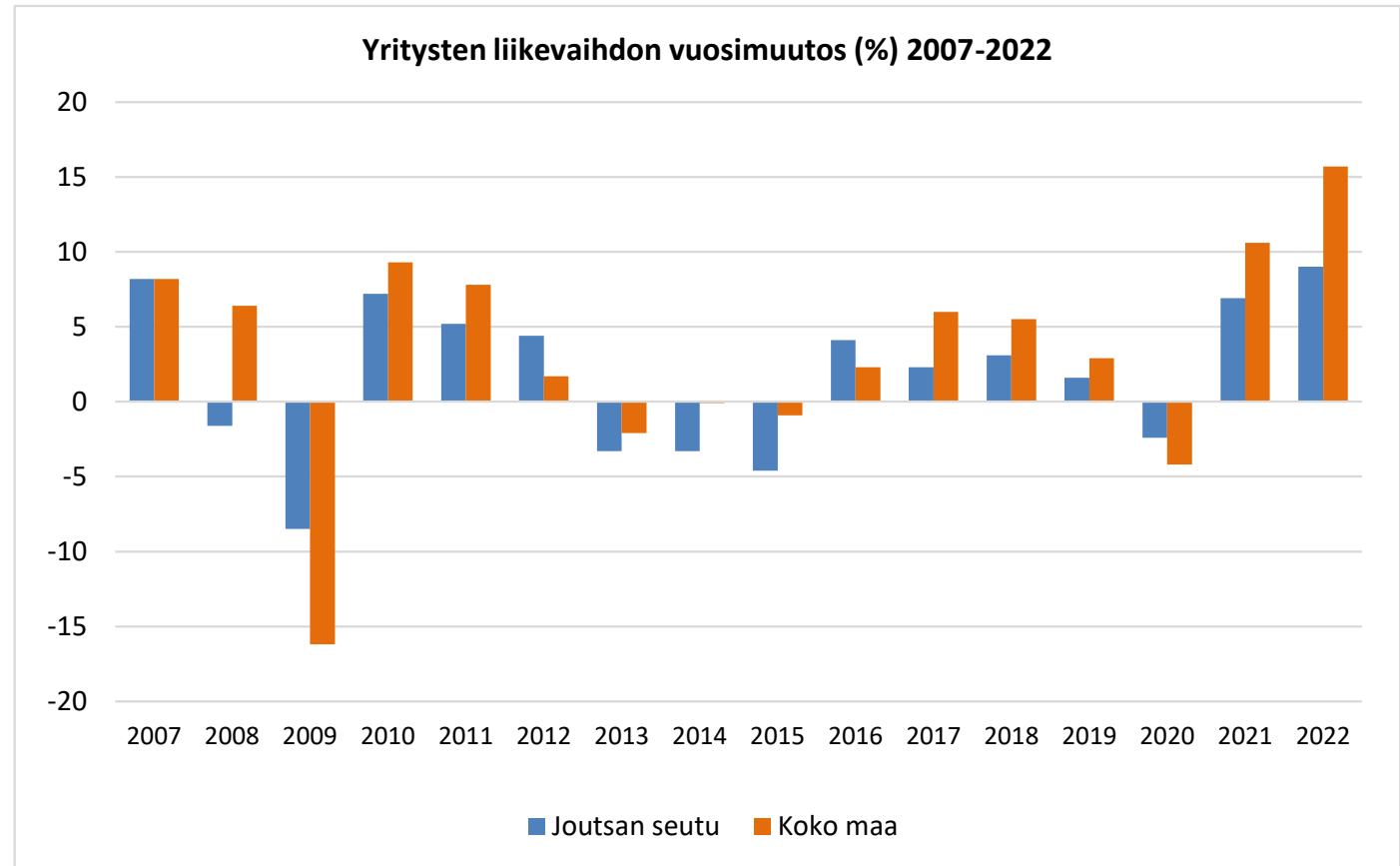

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

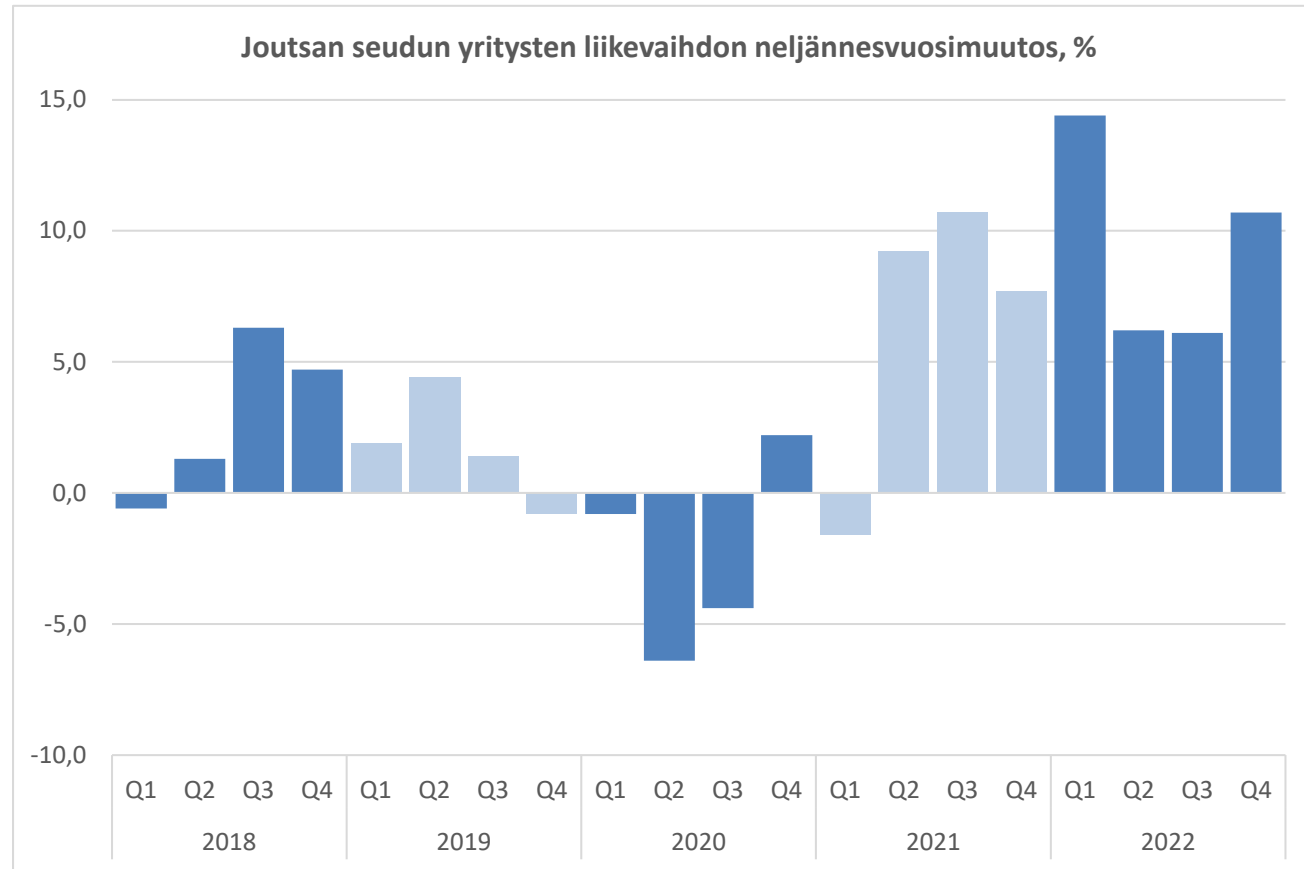
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Joutsan seudulla

Joutsan seudulla yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2022 9 % edellisvuodesta. Talouskehityksen yleinen notkahtaminen vuoden lopulla ei näkynyt seudun liikevaihdon kehityksessä.

Vuosimuutos	Joutsan seutu	Koko maa
2020	-2,4	-4,2
2021	6,9	10,6
2022	9,0	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

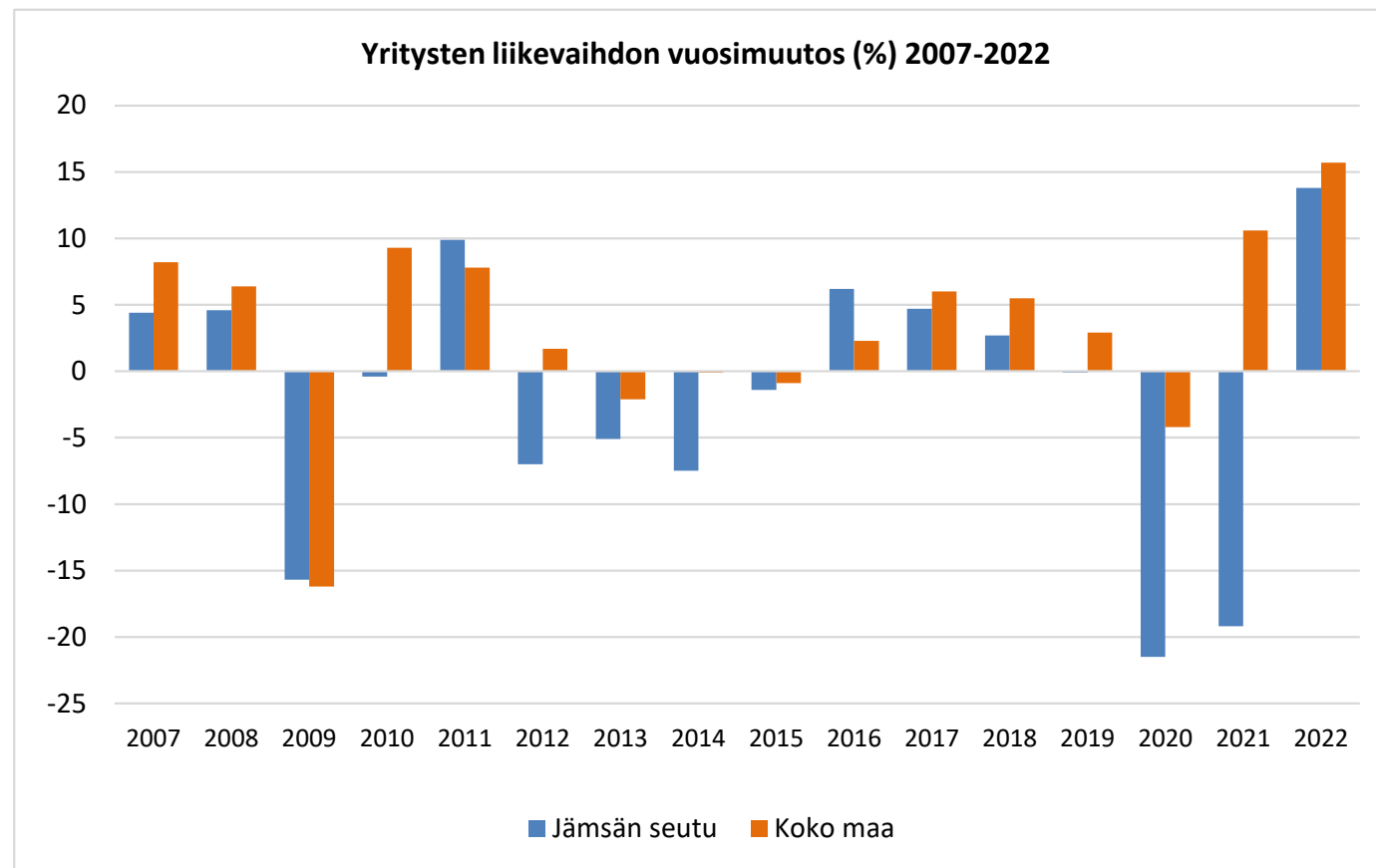

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

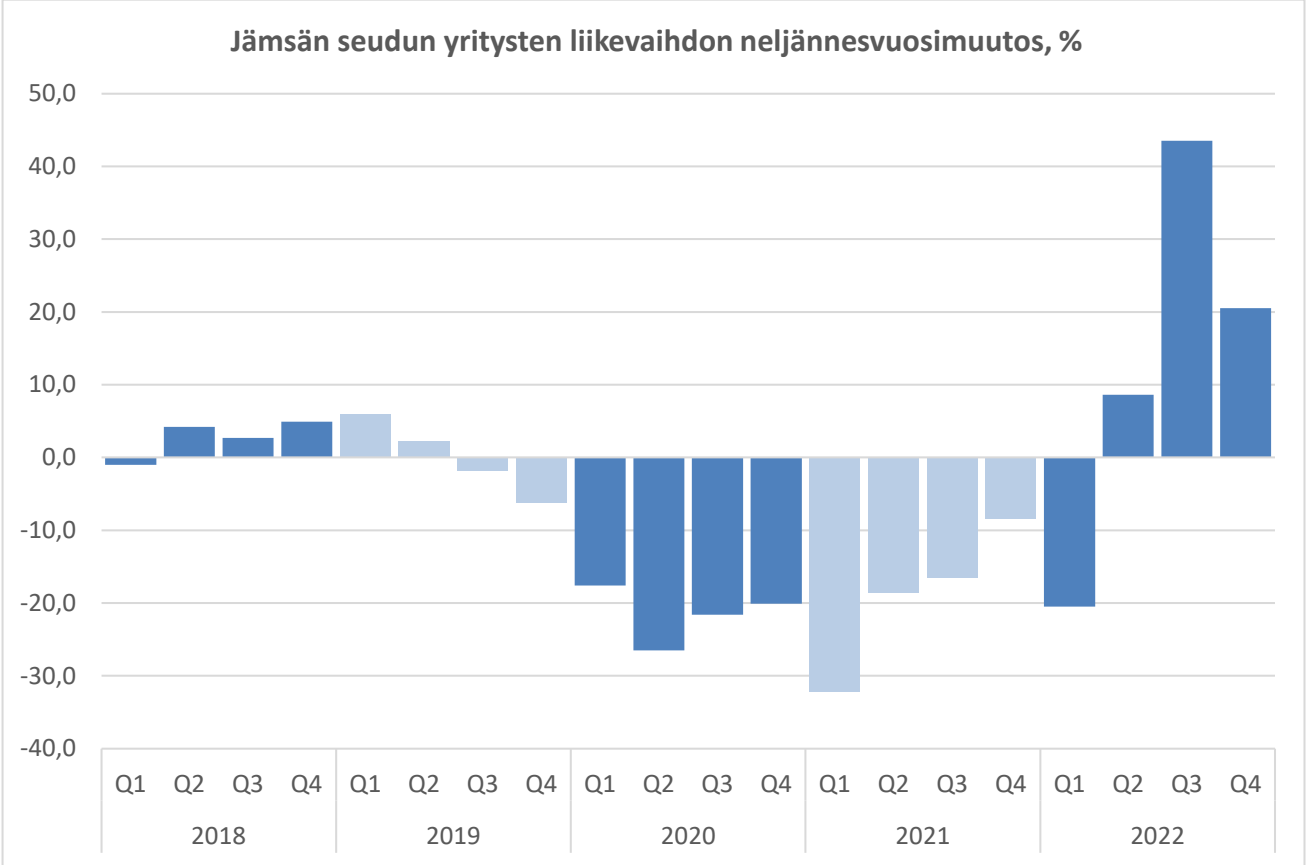
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Jämsän seudulla

Jämsän seudulla yritysten liikevaihto romahti vuonna 2020, ja pohja saavutettiin vuonna 2021. Heikkojen vuosien jälkeen vuonna 2022 yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi ripeästi, 14 %. Erityisen vahva kasvupiikki teollisuuden vedossa kirjattiin vuoden kolmannelle neljännekselle. Matkailun siivittämänä myös yksityiset palvelut ovat kehittyneet myönteisesti.

Vuosimuutos	Jämsän seutu	Koko maa
2020	-21,5	-4,2
2021	-19,2	10,6
2022	13,8	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

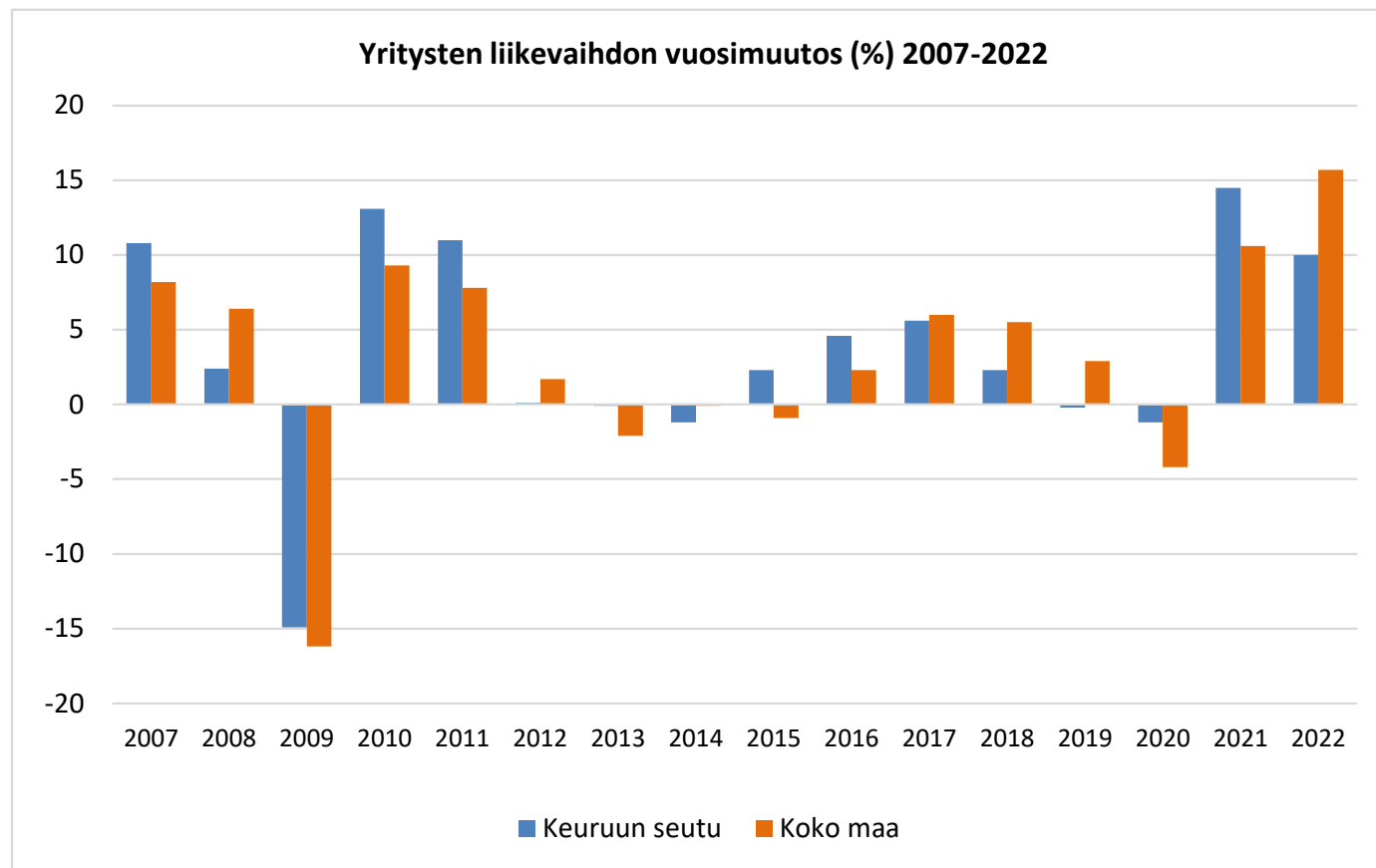

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

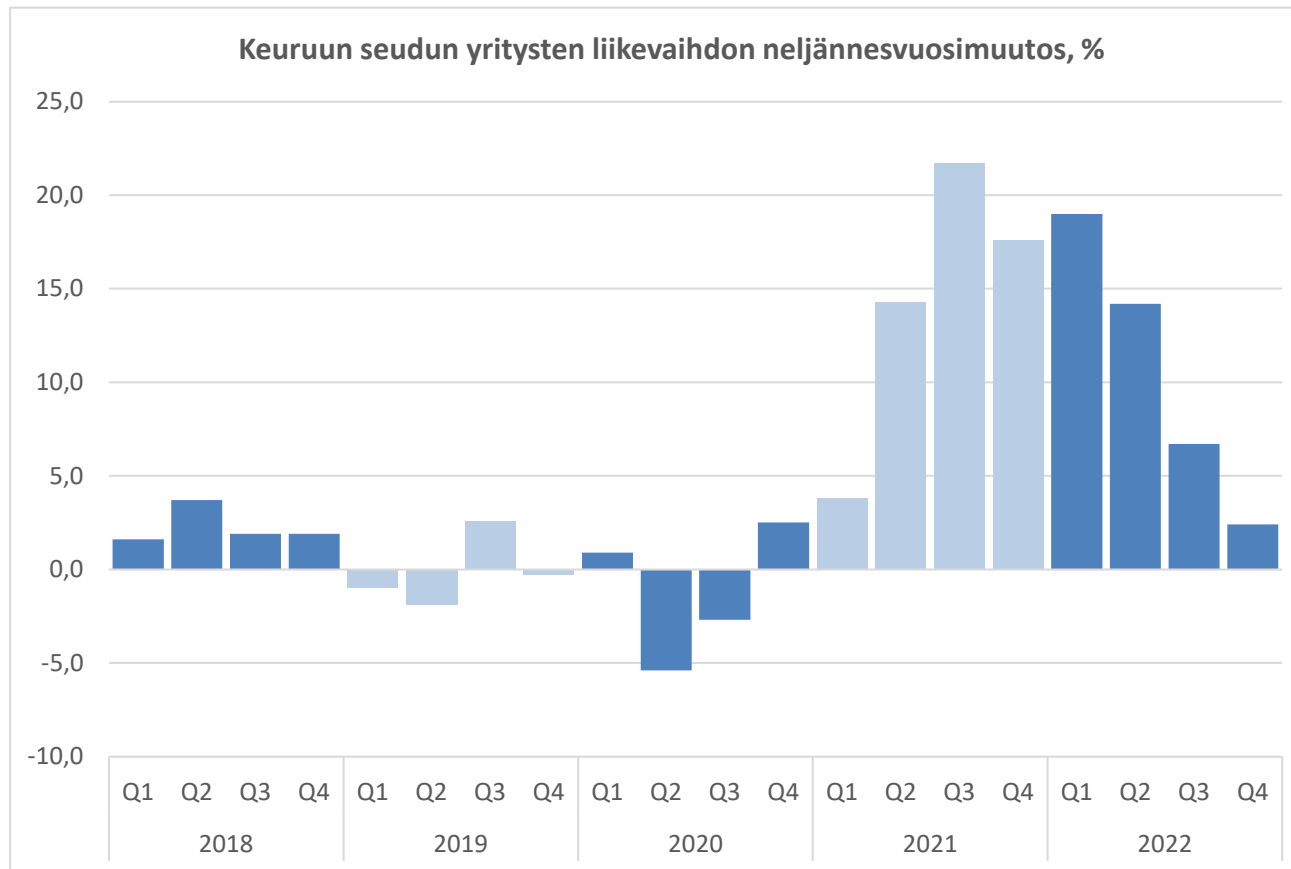
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Keuruun seudulla

Keuruun seudulla yritysten liikevaihto kasvoi 10 %:n vauhdissa vuonna 2022. Alkuvuonna kasvu oli vahvaa teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa, mutta hiipui vuoden loppua kohden.

Vuosimuutos	Keuruun seutu	Koko maa
2020	-1,2	-4,2
2021	14,5	10,6
2022	10,0	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

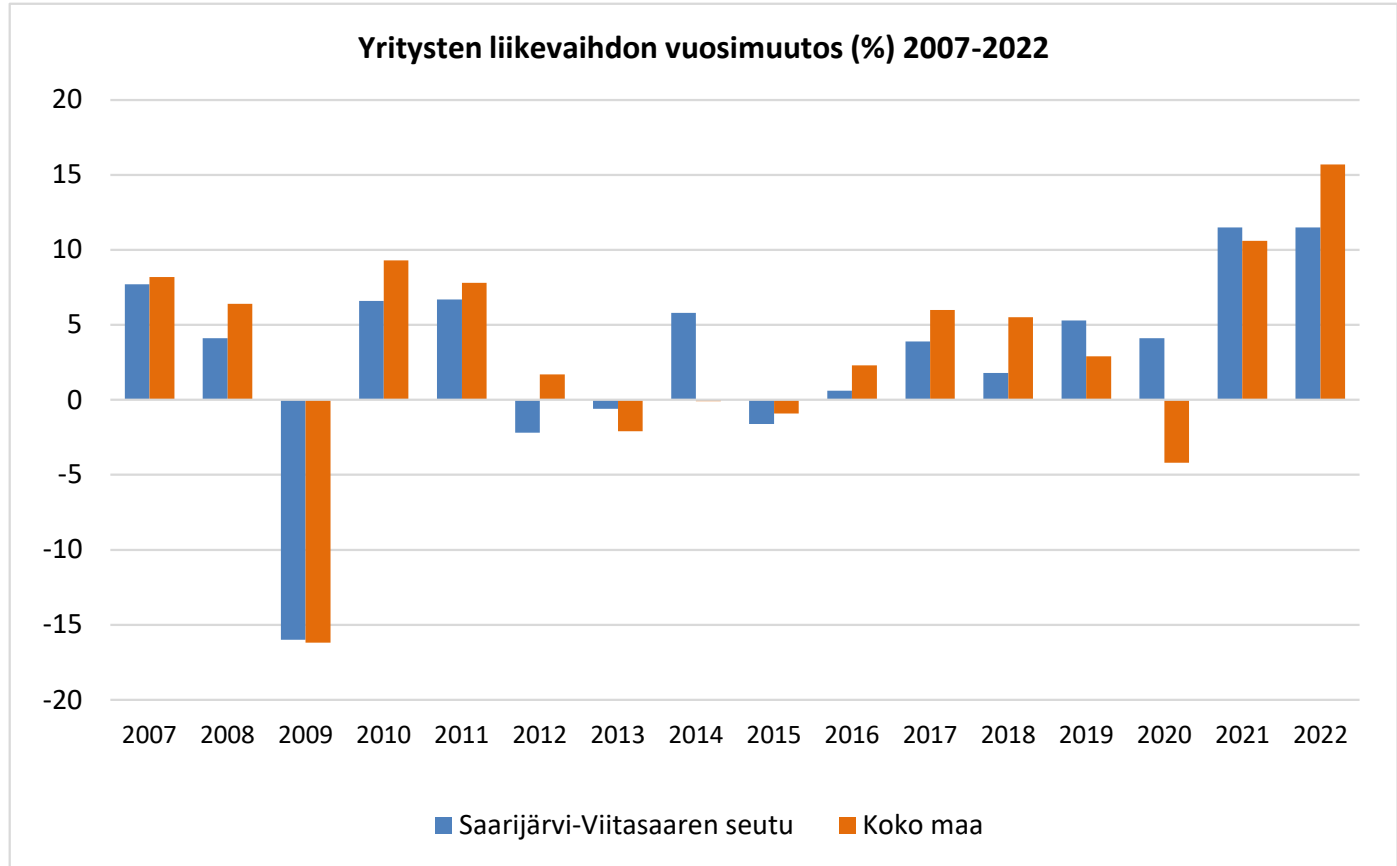

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

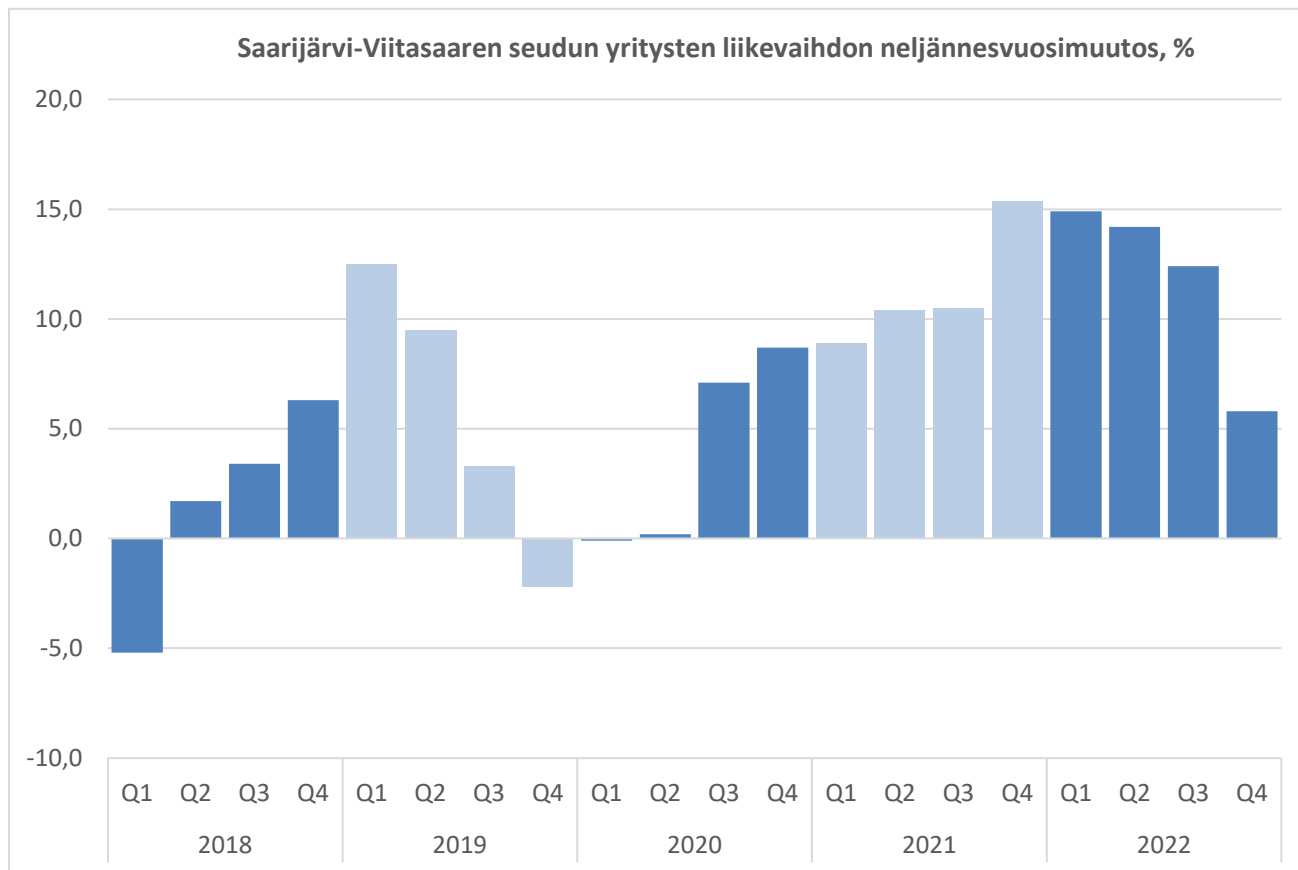
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Saarijärvi-Viitasaaren seudulla

Saarijärvi-Viitasaaren seudulla yritysten liikevaihto on ollut kasvussa vuodesta 2016 lähtien. Vuosina 2021 ja 2022 kasvu oli tasaisen vahvaa - lähes 12 %:n vuosivauhdissa. Kasvu kuitenkin puolittui vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä.

Vuosimuutos	Saarijärvi-Viitas. seutu	Koko maa
2020	4,1	-4,2
2021	11,5	10,6
2022	11,5	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

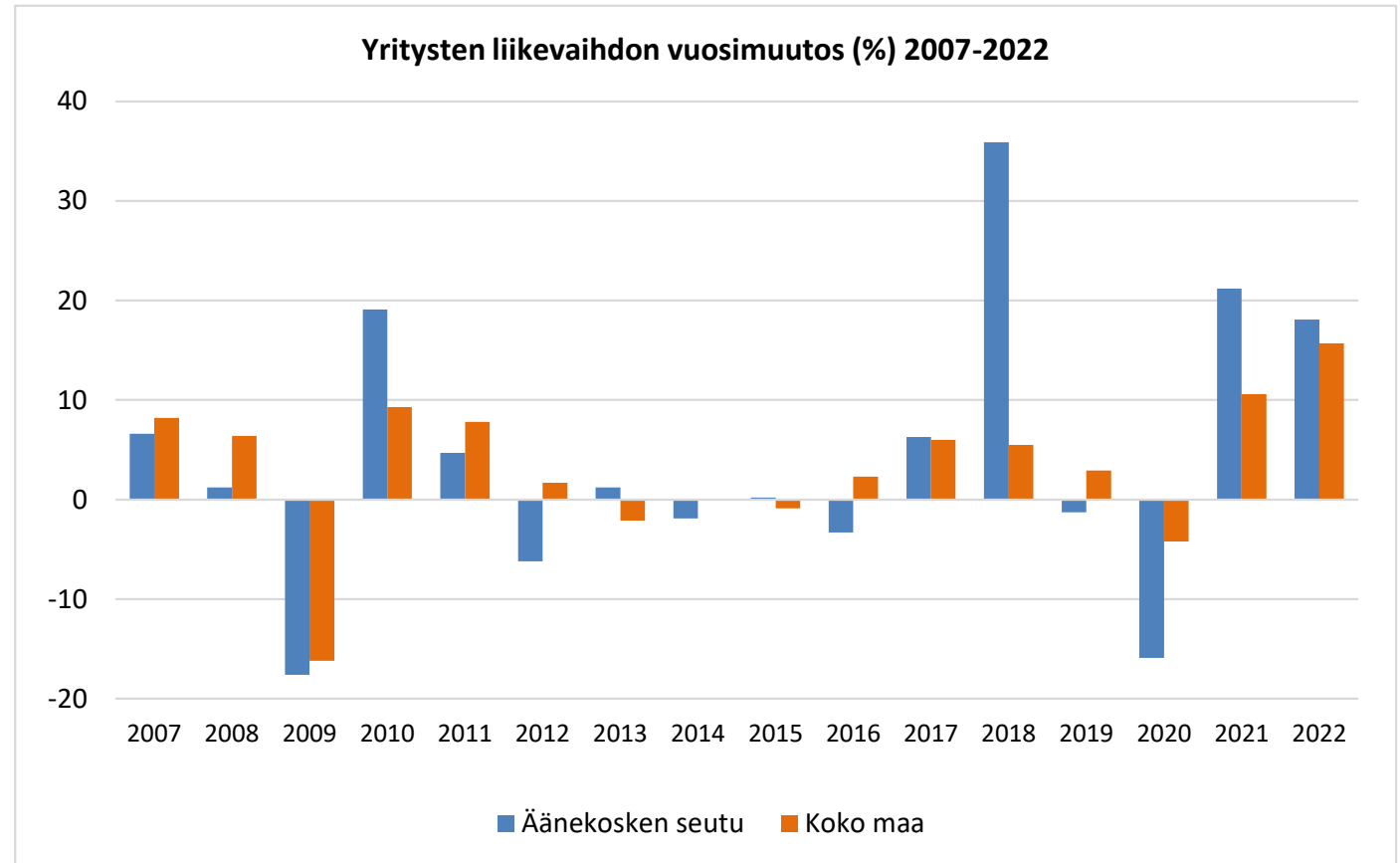

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

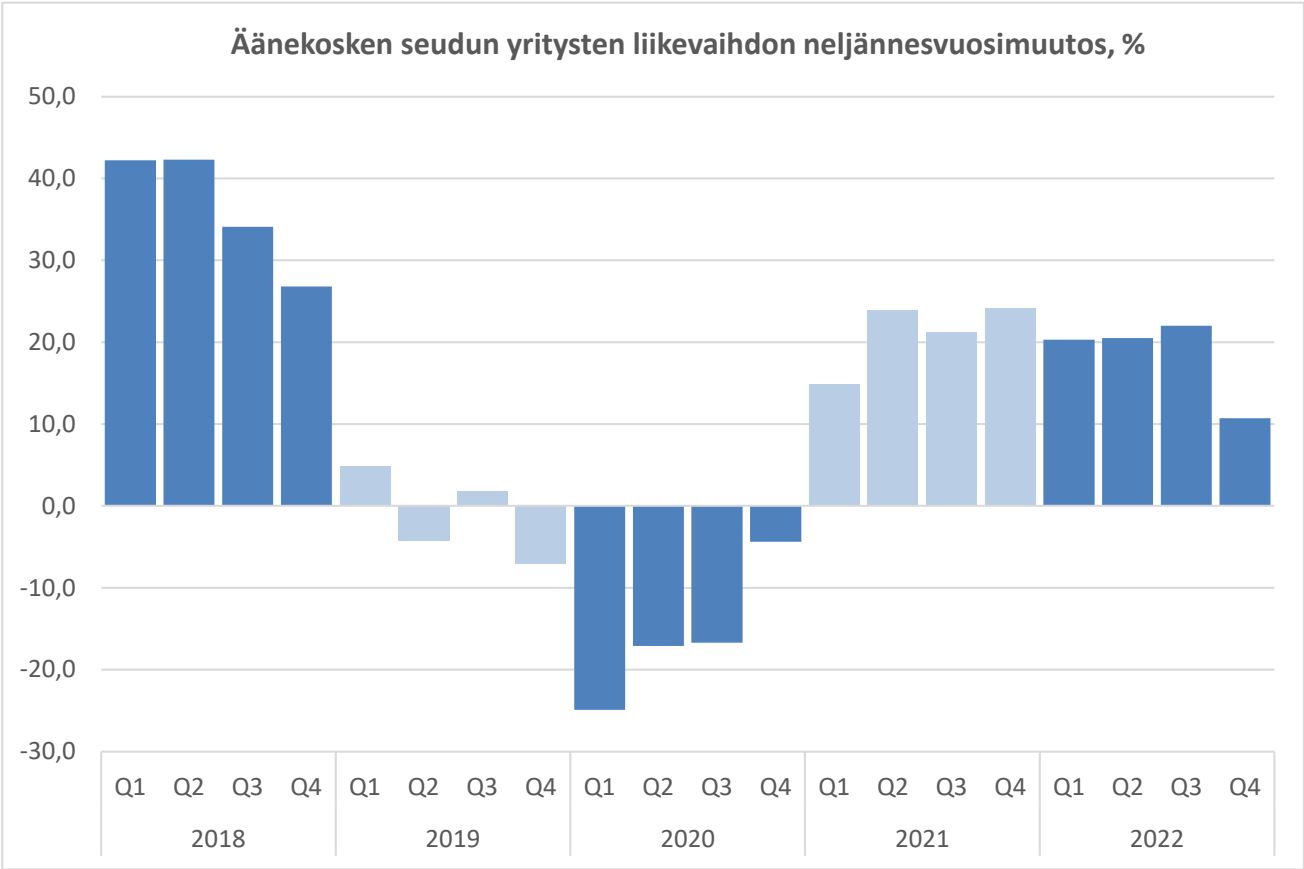
Keski-Suomen Aikajana I/2023: Yritysten liikevaihto Äänekosken seudulla

Äänekosken seudulla on koettu isoja heilahteluja yritysten kokonaisliikevaihdossa. Vuonna 2022 jatkui edellisvuonna alkanut huima kasvu yltäen 18 %:iin. Ainoana Keski-Suomen seutuna Äänekoski ylitti koko maan kasvun. Liikevaihdon kasvu on ulottunut kaikille päätoimialoille.

Vuosimuutos	Äänekosken seutu	Koko maa
2020	-15,9	-4,2
2021	21,2	10,6
2022	18,1	15,7

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lisätietoja Keski-Suomen Aikajanasta:

Kirsi Mukkala, Keski-Suomen liitto
kirsi.mukkala@keskisuomi.fi